

ספר גדר עולם

בו יבואר ענין הגדר שגדרה התורה לבנות ישראל נשואות להיות
שערותיהן מכוסות, ונהנו איזה נשים כהיום קלות ראש בענין הזה
בפרט, ובפרצת גדר הצניעות בכלל, וכל זה גורם לכמה תקלות
גדולות, והכל הוא מצד מיעוט הידיעה שבני עמנו אינם יודעים שזה
עון גדול, על כן באנו כהיום להראות לפני הכבד את גודל העון והעונש
שיש עבור זה, וגודל השכר שיש להזהרים בזה אולי עיז יתוקן קצת
פרצת הגדר, ונוכה לגדור פרצת ירושלים במהרה בימינו אמן.

גם מצורף בסוף הספר לקומים אחדים מהלכות גדה הנחוצים מאוד לידע אותם.
ובענין הבונה בשמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה הנני מעתיק ומבאר באר
היטב כל הדברים הנ"ל כל"א כדי לעורר לבות נשי ישראל להזהר ולהפריש
מהקלות כאלו שעליהן נזהרנו בתוה"ק ובדברי הו"ל ובפוסקים ראשונים ואחרונים.

ומה ראיתי על ככה ומי הביאני עד הלום, אומר אני לא זכותי גרמה לכל זה כ"א
זכות חכמי הדור, הוא ניהו הרב הגאון האמיתי מהר"ר מרדכי זצ"ל, הוא בצדקתו
צוני ועוררני לכל זה זכותו יעמוד נצח, נאום הצעיר יצחק בן יוסף ז"ל.

אוג בכדי אלע זאלין פאר שטיין דיא הייליגע אונ זיכע רייד וויא אפ צו
קערין זיך פון שלעכטין וועג [ממדת הפריצות] אונ צו גיוואנגען זיך למדת
הצניעות. האפיין מיר עם מעתיק גיווען אויף עבריידיש.

אונ אויך איז דא פאראן דיא גייטיגע דינים פון הלכות גדה וואס מ'א
דארף זיין זייער וויסען.

ווארשא

שנת והיה מחניך קרוש ולא יראה כך ערות דבר וגו' [דברים כ"ג]

ГЕДЕТЬ ОЛАНЪ

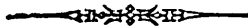
Правоучительныя наставленія
соч. М. КАГАНА (изъ Вильны)

ВАРШАВА

הן הביא לפני כבוד הרב מכריי גיי מפסח איזע עליז לחרופה מספר גדר עולם
 הנעשה להוצלת המון בני וראיתי כי שמו נאס לו כי בלגהו ומשדו הטוב הוא
 גודר פרטתו של עולם אשר בעוה"ז רבה המכשלה בעתים הללו פיי בני נשי שמשכו
 ידיהן מן הצניעות ואחזו בדרך הפריעות, וכבר עברו ושנו בזה עד שיש שנעשה להם
 הדבר כהיחזק גמור ולא יעלו כלל על לבן גודל האיסור והפרצה בדת הישראל הנלמח
 מזה, כן יש עוד בסוף הספר כמה וכמה הלכות מה' נדה הנחוצים ודרושים לדעת
 לכל איש ואשה וכן הן מגופי ההלכות הנמסרים להיש ואשה וכלולים בקיצור נמרץ
 ובעתיקם בלבן אשכנזית המדובר בינינו למען יבינו אנשים ונשים וטף, והחרי רואי
 כי דבר טוב וגדול עשה הרב המחבר בספרו גדר עולם וחקן חקנה משום לנושות
 ומשום פרוצות ועיכ אמינא לפעלא טבא יישר חילו ויכי ה' עמו לבצע אשר עס לבנו
 לזכות הרבים חכות הרבים יכי חלוי בו לכיות דברי מוסרו נשמעין ומתקבלין על
 הלב ומכראוי לכל איש ישראל שימלא ספר הזה בחוק ביהו ויכי המיד נגד עיניו
 וגד עיני בני ביתו למען להאחז בדרך הצניעות ובזכות זה יגדור ה' פרטותיהן של
 ישראל ובספר נשים לדקיות נזכה לביאת הנזאל בב"א.

המדרב לכבוד התורה הבאה"ח יום ג' ד' סרחשון תר"ן לפ"ק ווארשא.

שמואל זנוויל קלעפפיש מ"צ דפה ק"ק הגיל.



לוח המפתח

- פרק ראשון יבואר בו גודל האיסור לאשכ לילך בפרוט ראש לשוק .
פרק שני יבואר בו דין דשער באשכ ערוכ ואסור לומר שום דבר קיושכ נדב .
פרק שלישי בו יבואר כמה וכמה איסורין היא מכנסת לעלמכ ע"י מוכנכ סרע
כזכ וכמכ חלטרך לנסוף לסכול עבור זכ .
פרק רביעי בו יבואר פיתוי כיזר שיש בענין זכ .
פרק חמישי בו יבואר עוד פיתוי כיזר שיש בענין זכ .
פרק ששי בו יבואר גודל החיוב לכבשל לכוכיח לאשתו כזכ .
פרק שביעי בו יבואר גודל מדת הניעות ושכר עבור זכ בעוכין ובעוכיז ולכיפך
ח"י ככולכת בדרכי הפריעות .
פרק שמיני בו יבואר מלות חינוך אב לבנים כמכ ענינים נחולים כמגעיס לדעת
כחורכ .
עוד יבואר בסוף הכפר כמה וכמה דינים מהלכות נדב כנחלים מאד למעשכ .



הקדמה



הנה כאשר נהבונן ברברי חז"ל נמצא שמדת הצניעות היא מדה גדולה מאד וזכות עבד זה להוליד בנים ה"ח כראסרינן בנמרא (יטא דף ס"ז) תנו רבנן שבעה בנים היו לה וכולן שמשו בכהונה גדולה אמרו לה הכמים מה עשית שזכית לכך אמרת להן מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי, ולהיפך מדת החציפות גורמת להוליד בנים עזי פנים ח"ו. ובעו"ה נתפרץ כהיום מדת הצניעות מאד וכיותר בענין גילוי שער ראש האשה הנשואה שנעשה כהפקר לאיזה נשים שהילכות בפרהסיא לעיני הכל בשערותיהן המגולות — וגם על גילוי זרועותיהן אינן מקפידות — ומה יוצאים עוד כמה קלקולים גדולים לכמה מאות ואלפים ברכות ושאר דברי קדושה שנאמרות בבתי ישראל בכל יום ואי אפשר ליותר שלא יהא נגד האשה וכבר אחז"ל (ברכות כ"ד) דמפח באשה במקום שצריך להיות מכוסה הוא בכלל ערה, וכן שער באשה ערוה ואסור לאמר שום דברי קדושה נגדה. והנה ידוע שכל הברכות או שארי דברי תורה בוסן שהם נאמרים כהונן הם סביאים ברכה וקדושה לישראל כמו שכתוב בכל המקום אשר

הנה. וזען צו סיד זאלין גוט פאר שטיין אין דיא הייד פון אונזערע תקנים וזכרונם לברכה ניפניען מיר צו דיא מדה פון צניעות פון איין אשה איז ווייזער אטריקע מדה אונז ויא איז וזכה צו קיב דעם צו האבין קינדער גרויסע פליקטיב תקנים אזוי וויא מיר האבין גיזערניט אין דיא נקדא יוסא דף ס"ז. מען האט גיפרענט בייא דער אשה וואס מען האט איר גירופען בקחית. ווארום האט דיה השירה גיפערנמאשט צו די זאקסט האבין אגע היינע זין כהנים גדולים האט ויא ויא גיענמאכערט פון דער צייט אהן וואס איה קאב גיזערניט פאר שטאנד צו בייא איין אשה פאר ויה גיט צווישן דעם ווען די האר פון קאפ האבין גיט גיענען די פאלטן פון היינע האר פון קאפ. אונז פאר קענט די מדה פון מעיפות איה גורם צו קינדער עזי פנים ח"ו אונז געזט בעהוד זענען דיא וועלט פוהץ גרר די מדה פון צניעות אונז נאך מער אין דעם ארט פון גיין מיט דיא אפ גיעקטע האר פון דעם קאפ פון די ווייבער ווארום עס איז בייא ויא נאר גינארין דיא וואה דאסער צו גיין ענדעקט דיא האר פאר אלעקטע אונז ויא לעקטען ויה נאר גיזט אונז פון דעם גיט צווישן נאך ווי פיר שגרייכהנג גרויסע צו וויפיל דערקערט אונז מווענקער פרכות אונז אנדערע היידען הייד וואס ויא ווערן גינאנט אין יודישע היידער אקע קאג אונז עס איז אום קעגליך צו הייטן ויה צו דאס ואל גיט ויין צו קעגן דער אשה אונז צווייט אונז די הייליגע נקדא פרכות דף כ"ד צו אפפח פון איין אשה אריב עס בארף ניין צו גיעקטע איה דאס אין קלל פון ערוה אונז אזוי די האר פון איין אשה ווערט אויף אן גידישע ערה אונז מען פאר גיט זאגן מיר שום היידען ווערשער אנטקענין איד אונז דאס איז וויסענליך צו אקע פרכות אדער אנדערע ווערשער פון דער תורה בקדושה אין דער צייט צו ויא ווערן גינאנט ויא גיזערט צו ויין פרכענען ויא פערנשונג אונז היידעקייט צו ישראק די הייליגע פאלג אונז צווייט זאגט אונז דער פסוק (שמות כ) בְּכָל תְּהִלָּתוֹ אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אֲבֹא אֵלָיו וּבְבִרְתּוֹ דָּעַר מִיִּשְׂרָאֵל דער פון

הנה מבואר בדברי חז"ל גודל האיסור של האשה שיוצאה בשוק וראשה פרוע¹ שאמרו ע"י שהוא איסור מדאורייתא, ואפילו היתה מכוסה שערותיה במקצת אבל לא כדון (כגון שיש קלטה על ראשה וכדלקמן) ג"כ יש איסור ויכול לגרשה עבור זה בלי כתיבה, ובעו"ה נעשה הדבר הזה כהפקר בעיני הרבה נשים ואנשים, וגם על גילוי ורועותיהן אינן מקפידות, לכן אמרתי להעתיק לפני כל מגמרא ופוסקים את גודל האיסור שיש בזה וגם כמה לקולים אחרים שיוצאים ממילא ע"י אולי יראו ויקחו מוסר:

פרק ראשון

יבואר בו גודל האיסור מדינא לאשה לילך בפריעת ראש לשוק

ראשון לכל דבר זה הוא משנה מפורשת (כתובות דף ע"ב) ואלו יוצאות שלא בכתיבה העוברת על דת משה ויהודית וקחשוב שם במשנה דברים שעוברת בזה על דת משה (היינו מה שהוא מן התורה) כגון שמאכילתו איזה איסור או שהיא משמשתו כשהיא נדה וכה"ג ואיזה עוברת על דת יהודית (היינו מה שהנהיגו מעולם האומה הישראלית וקבלו על עצמן ליותר בזה משום צניעות ודבר זה וכיוצא בזה הוא בכלל מה שאמר הכתוב אל המוש תורת אמך) יוצאה בשוק וראשה פרוע ומסיק שם בגמרא ראיינו המשנה אפילו במלכשה גלתה על ראשה (הוא כלי שלובשין במדינה בכל על ראשן ויש בהן הלל מלמעלה ונותנין שם הנשים הכלי מויה שלהן) אפ"ה אסור

הנה. אזויא וויא עס איז באשיידט אין דא הייר פון אונזערע הייליגע רבנים דא עס איז ווייזער גרויס דער איסור פון דער אשה וואס זיא גייט ארויס אין גאס און איבער האר איז אפ גידעקט דהיינו אהן איין הייביג אדער אהן איין פארשייגע. אויף דעם האבן געזאגט אונזערע רבנים אז דאס איז איין איסור פון דער תורה הקדושה און נאך קער נוען אפילו אז דא האר איז גיווען אביסל צוא גידעקט אבער גיט וויא דער דין איז. איז אויף דא איין איסור און דער באן קען איר נעבן דער פאר גמ און כתרובא נאר יעצט בעוהד איז גיווארן דא נאך אזוי וויא דפקר אין דא אויפן פון פיר באנען און ווייפער און נאך קער אויף די אפ דעקונג פו די ארעטס נעטן וויא אויף גלשט סקפיר האב אהן נאך וויא פארעכונג צו פאר פייטשין פאר ארעטסן די גייד פון די גמרא הקדושה און פון דא פוסקים וויא גרויס דער איסור וואס דא איז און וויא פון דעם גייען ארויס אנדערע שטרייבונג כמקרא פירלייכט אז סען נעמט זעהן נועלן זיך ארויס געסין אמסר יעדערע באזונדער:

אין דעם פרק-נועם באשייט נעדין דער גרויסער איסור
עד פי דין צו גיין אין באדק סיס דא אויף גידעקטע נאר:

ראשון דער דער פריער וויא אהן איז די נאך אפשיינען אין דא גמרא (בראשית דף ע"ב) די דאזיגע מייבער גייען ארום פון די באנען אהן כתרובא דא וואס איז עובר אויף דער תורה הקדושה דהיינו ווא גיט איהם עסן אדעקע וואס וואס סען סאר גלשט עסן אדער ווא איז מיט איהם בלשעט ווא איז איין גדה אדער ווא גיט איהם אין באדק סיס אויף גידעקטע דא און אפילו אז דא האר איז אביסל צוא גידעקט נאר גיט וויא דער דין איז אויף

(*) דהיינו שערותיה מגולות בלי כיסוי מה גמלי המס אשר לחמנו יושבים בקרבו ג"כ מזהירות מזה מלך הלנישית, כידוע.

כיון דאינה לובשת מלמעלה רריר כדרך הנשים דאם היו שערותיה מנולות סמך עוברות בזה על דת משה דהא יש בזה איסור מדאורייתא מדרבנא כמאן אזהרה לבנות ישראל שלא הצאנה בפריעת ראש האשה והנא דבי ר' ישמעאל מכאן אזהרה לבנות ישראל שלא הצאנה בפריעת ראש דהיינו מדרבנא קרא שהיה הכהן כסיר המספתה מעל שערות ראשה כרי לנוולה לעיני הכל מכלל דשארי בנות ישראל נוהרות לילך באופן זה, והעתיק דבר זה דרב אלפס והרא"ש בהלכותיו, וכן כתב הרמב"ם (בפכ"ד מהלכות אישות) וז"ל מי שונתה התת בעלה אין לה כתובה לא עיקר ולא תוספת ולא המונה בלבד אלא אף העוברת על דת משה או על דת יהודית, ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על דת משה יוצאה בשוק ושער ראשה גלוי או שנודרת או שנשבעת ואינה מקיימת או ששטשה מפתח והיא נדה או שאינה קוצה לה חלתה או שהאכילה את בעלה דברים אסורים עי"ש עוד, ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על דת יהודית יוצאה לשוק או למכוי מפולש וראשה פרוץ ואין לה רריר כדרך הנשים אע"פ ששערה מכוסה במספתה או שהיתה משחקת עם בחורים ועי"ש עוד דברים (כ"ז לקמתי מלשינו סמך בקצרה) וכן כתב במור אבן העזר סימן קט"ו וכן בשו"ע אבן העזר סימן קט"ו ס"ד העתיק לשון הרמב"ם הנ"ל להלכה, וכן כל הפוסקים ראשונים ואחרונים כולם העתיקו דבר זה לרינא דאם האשה יוצאת לשוק ושערותיה מגולין היא עוברת בזה על איסור דאורייתא:

פרק שני

בו יבואר דין דשער באישה ערוה ואיסור לומר שום דבר קדושה נגדה.

דע עוד דמלבד איסור פרוץ ראש יש עוד ענין אחר שמחמת זה צריכה להיות שיערה מכוסה אפילו בביתה באיזה כיסוי או בפאה נכריה (הוא מה שקורין פארוק) דאל"ה אמר אפילו לבעלה לומר שום דבר קדושה נגדה, דהשער הוא ככלל ערוה כמו שאמרו חז"ל (בברכות כ"ד) שער באישה ערוה שנאמר וכו' עי"ש וכן פסק האלפס והרמב"ם והרא"ש והמור והשו"ע וכל הפוסקים ראשונים ואחרונים. וזה לשון השו"ע אורח חיים בסיון ע"ה ס"ב שער של אשה שדרכה לכסותו אמר לקרות כנגדו אפילו אשתו ואפילו

אין עבירה, און דער הייליגער אלפס און דער רמב"ם און דער מור און דער שו"ע זענען דא אין דער אגדה אז דער איסור דער פון איז געווען גרויס. ער גיין בארף קען זיך זייער הייבן:

אין דעם פרק נעמט פאלייט נעערן אז קען טאר גישט זאגן. קיין שום

היינציען ווארט אונטערקענען דיא איה גינעקטע דאר פון איין אשה:

דע זאקסט נעמען נאך אנהאף אז דין דיא עבירה קאם אריין אין גלישמאצן איז דא נאך אנהאף וואס מ'האט דעם בארף וואו זיך הייבן אז דיא דאר איזע נאך זיין צו גינעקט אפילו אין שטוב מיט איין פארשטייגע אדער מיט איין פארוק ווארום אז נישט טאר אפילו דער מאן גיט זאגן. קיין שום היינציען ווארט אונטערקענען איר ווארום דיא דאר איז אין גלל פון ערוה וואו אונטערקע היינציען דאקטן זאגן אין דיא נאך (ברכות) זאגן פאלייט ערוה דער פלייט דער פון איז. די דאר פון איין אשה קאם איז אפ גינעקט איז אין גלל פון ערוה. און אזוי פסקת דער היינציער אלפס און דער רמב"ם און דער רא"ש און דער מור און דער שו"ע זענען דא אין דעם פוסקס דאס גלייבן. און אזוי אפילו דער שו"ע זענען דא אורח חיים די דאר פון איין אשה וואס דער שו"ע זענען דאס פוסקסער עס זאגן זיין צו גינעקט (דרייט די וואס קאם גינעקט אין פאן אדער נישט פון אפילו) טאר קען גישט זאגן. קיין

אם נתגלה רק קצת כהן [כ כח כספר שולחן שלמה והוא ספוס, ומה שכתוב בש"ע דשערות של גנים שרגילין ללאת מחוץ ללמחן מותר לקרות כנגדן, כחכ בתשובת חכם סופר סימן ל"ו דהיינו שמלכד כוכב של ראשה יש לה למת והוא כגד המלמס השער שלא ילא לחוץ ולחוט מעט שלי אפשר ללמס ויולא מהלמח ש"ו מקיל הש"ע, ועיין מה שכתבנו לקמן פ"ח כ"ז הא"ק]. ואפילו אם דרך אשה זו וחברותיה באותו מקום לילך בגילוי שערות בשוק בדרך הפרוצות אסור לקרות כנגדה וכמו אם היו זרועותיה ושוקה מנולין דאסור בכל גוונא לקרות כנגדן וכמו שכתב בספר הפארת שמואל ואליהו רבא והיי אדם [נהמסם בזה כיון שצריכות לכסות השערות מצד הדין ויש בזה איסור הורה ובג"ל בפרק ראשון וגם כל בנות ישראל המחזיקות בדת כשהן גוהרות בזה מימות אבותינו מעולם ועד עתה בכלל ערוה הוא ואסור לקרות כנגדן ולא בא הש"ע רק למעט בתולות שדרכן לילך בפריעת ראש]:

פרק שלישי

בו יבואר כמה וכמה איסורין היא מכנסת לעצמה ע"י מנהגה הרע הזה.
וכמה תצטרך לבסוף לסבול עונשים עבור זה.

הנה ירוע היא מה שהובא בדברי חכמינו ז"ל החילוק הגדול שיש בין העושה איוה איסור פ"א מפני שנתגבר עליו היצר ובין מי שהופקר אצלו האיסור לגמרי ורבינו יונה בשערי תשובה (פרק) האריך בזה הרבה וכתב שזה האיש שהופקר אצלו איוה עון לגמרי עם פושעים נמנה וגדול עונו מנשוא והוא נקרא בפי חכמינו ז"ל בשביל זה בשם מומר לדבר אחר עבור זה שפורק מעל עצמו עול מצוה אחת ממצות ה' וע"ז יוצא

שום יודישען ווארט אנמקעגן אפילו אנמקעגן ויין אייגענע ווייב. און אפילו אז עס האט זיך אפ גייעקט אפטייל דער פון. און אפילו אז עס איז דער שטייגער אין דער שטאט אז אקע ווייבער גייען מיט אייגענע האר אפ גייעקט אין גאס פון דעקט וועגן פאר סען אויך נישט. און דער זעלבנער דין איז אויך דער שטייגער פון דער שטאט איז אז עס זאלן גיין אקע נשים מיט הויזע אריקס פון דעקט וועגן פאר סען נישט זאגן. קיין יודישען ווארט אנמקעגן. און דער מעם פון דיא אלע זאכן איז ווארם אונזער הייזענע הערד וועקט גיט גיפיען איבער אשקעכטין כהרג פון דער וועקט. גם דאך סען וויסען אז אנמקעגן אפ גייעקטע אריקס און אנמקעגן די דאך אדער בריקט אפ גייעקטע אפילו פון איין אייגענע מאכטער טאר סען נישט זאגן. קיין שום יודישען ווארט גיט פגענצן און נישט באוועגן און נישט דערנען און נישט קיין בריכה פאקין:

אין דעם פרק נעמט פאלישט ווערן ווער פיר איכערין וואס די אשה פרעגנט
זו זיך ציין דורך איר לעקטען פירונג און וואס פיר שטייגער וועט זי נאך
דעם פאקטען דורך דעם:

הנה. עס אקט בוויסט וואס עס וועקט גיבראכט אין די בייד פון די הייליגע רבנים
דך דעם גרויסען אונזער טייל וואס עס איז דא צווישען דעם וואס מוט וועקט צידיה אין
פאר ווייל דער יעד דברע האט זיך אף איהם גיטטארקט און צא וויסען דעם וואס בייא
איהם איז ניווארן אין גריכה גאר הפקר און דער ביינו יונה דך אין שיערי תשובה דער
לענגערט ער ווער פיר אין דעם און ער שרייבט אז ווען דער מענטש וואס בייא איהם
איז הפקר וועקט צידיה אויף שטייגער וועקט ער גייעקט מיט די פושעים וואס דאס איז
דער העכסטער סארט ווייניקע און ויין צידיה איז ווער גרויס צא פאר געגן ווייל ער נעמט
פון

נפא בניהנם, על כן יתבונן האדם בכל זה בעורו בחייו וילך בדרכי השי"ת וינצל
מכל צרה :

פרק רביעי

בו יבואר פירתי היצר שיש בענין זה .

ואל יטעה אותה היצר שהנצל מן הדין מפני שהיתה צריכה להתקשט עצמה לעיני
בעלה שלא התננה עליו כי באמת זוהי טעות דוחו שיך רק בביתה לבר ולא
בשוק ועוד דגם בביתה היה לה עצה לילך באיזה כיסוי נאה או בפאה נכרית (פארוק)
על ראשה ולא לגלות שערותיה. והנה כאשר נתבונן נמצא ששתי סיבות נורמות לזה
העון לבוא, אחד מפני העצלות שבתעצלת למרוח בכל יום ללבוש איזה כיסוי על שיערה
ועוד מפני פירתי היצר שנסתהה ליפות את עצמה לפני בני אדם ולהתקשט בשערותיה
ועל שהיה היא עתידה ליהן דין וחשבון, ובאמת כמה צריך האדם לירא ולפחד כשהבונן
בעניניו שלבסוף כשיעלה למעלה לפני כבא כבודו יתברך ליהן דין וחשבון ויראה את
הדר כבוד אלהינו איך שיש לו כמה אלפים רבבות כחות של מלאכי השרת שעומדים
תמיד לפני כבודו יתברך וכמאמר הכתוב אלף אלפים ישמשונה ורבו רבונן קדמוהי
יקומן וכולם זעים והלים מפניו ועושים באימה רצון קונם כשיראה האדם כ"ו איך לא
יבוש אז מעצמו אשר בשביל איזה עצלות או בשביל איזה הנאה קלה בעוה"ז ליפות
את עצמו לפני בני אדם ולהתקשט לפניהם אשר המה ג"כ נושי עפר כמותו עבר כמה

אז ער זאך ויין צפ גיהיט פון דעם אנדער וועט פונדן זיין גיטצור ווערן פון אקע ציזות אפן פיר :

אין דעם פרק ווערט באשטיינדעט דיא איבער היידונג פון יעדן דאס וואס דא איז :

ואל יטעה דער יצהר זאך ויא גיט נאדיך דיא אשה אז ויא וועט גיצור ווערן פון דין גיט
זי האט ויה גיבארפט אויס ציין פאר דעם כאן אז ויא זאך גיט פאראם ווערן אויף איהם ווארם
אין אמת איז דאס אמתות, איינס איז אז דאס קען דאך ויין גיט וויא אין שטוב אבער
גיט גיין אין גאס אפ גידעקט די האר אונ אפילו אין שטוב קען ויא אויף צו דעקן די האר מיט
אין צורעק אבער מיט אפארוק אונ גיט גיין ענדעקט די האר, והנה אז ווען ס'ר זאלן דאס
באקערן גיפונען מיר אז עס איז דא זאכן וואס ווען איר גורם צו מאדן דיא גיביר, דאס
ערשט וואס איז בחבת פולקייט וואס וי פירט ויה דען עס איז בייא איר אפירטה אלע מאג אהן
מאדן עפעס גבדי עס זאך ויין צו גידעקט די האר, אונ דאס אנדעקט איז ווייך דער יצהר
קעט איר אהן אז ויא זאך ויה מיט דעם באשטיינען פאר אירע גלייכענעס מיט אירע האר אונ אויף
די גיידע זאכן איז ויא אהן גיבירט צו געבין דין אונ חשבון ווארם אין אמת ויא מיר דאך
אסענמט מירא האבן אונ שטעקן ויה אז ער וועט באקערן וויינע פירונג דען צום סוף
וועט דאך יעדער קענמט דאפין אויף גיין אין דער הייד פאר דעם גאס גיבור פון ית"ש
אפ צו געבין דין אונ חשבון אונ ער וועט ווערן די גלייכהייט אונ דעם גיבור פון גאס ביה
אז עס איז דא וויפיל מווענד אונ צעהן מווענטער פרוהט פון בלאגיי השתת וואס וויא שטיינען
שטענדיג פאר דעם גיבור פון גאס ביה ית"ש אזוי וויא אין פסיק שטייט מווענט מאל
מווענט באדינען איהם אונ צעהן דאך צעהן מווינד שטעקן ויה פאר איהם אונ אקע ציפערן
פאר איהם אונ אז דער קענמט וועט דאס אלץ ווערן ויא וועט ער ויה גיט שטעקן אז צו
ליב זיין פולקייט אבער צו ליב ווערעק גינא אגרינגע וואס ער מוט אוף דער וועלט צו
באשטיינען ויה אונ אויס צו צירען ויה פאר קענמטשין וואס וויא ווערן שטיינער צערד אזוי ויא

פעמים על רצונו של המלך ה' יהברך אשר הוא אלהי כל הצבאות האלו ובפרט כשישאלוהו ייאמרו לו מפה סרוחה איך לא יראה למרוד בכוראך עסוד ברין והכר מעשיך [כי כל אחד מפעולותיו שעשה בעוה"ז כולם באוה ועומדות לפניו בעת הדין להעיד עליו כמו שאמרו חז"ל] ואם אין אתה יכול להשיב מי יכול להשיב עבורך כמה יבוסה או כלמה פניו, והנה התנא אמר הסתכל בשלשה דברים וכו' ולאן אתה הולך למקום עפר וכו' ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וכו' מה שאמר הכל בלשון נוכח אתה הולך אתה עתיד ולא אמר בלשון נסתר יסתכל האדם בשלשה דברים מאין בא ולאן ילך ולפני מי הוא עתיד ליתן דין וכו' כי באמת אנו רואין בחוש שכל אדם יודע בבירור כשהוא הולך ללוות המת או לבית האבל שהאדם עתיד למות ואעפ"כ אין פועל זה בנפשו פעולה רבה ולפעמים אינו פועל כלל והכל מטעם שהוא מצייר רק שפלוני מה אבל התנא הורה לנו שהעיקר שהאדם יצייר בנפשו המיד את מצבו העתיד שיוולד מסנו שהוא הוא אשר יעשה לבסוף רמה והולעה והוא הוא אשר יצטרך ליתן דין וחשבון לפני מלך העולמים אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד ולזה אמר אתה הולך אתה עתיד וכשיתבונן האדם כל זה בעודו בחייו בוודאי שהשם יהברך ייטיב לו בזה ובכא :

ער איז האט ער עובר גינעזין וויא פיר מאהל אוף דעם גרין פון דעם מלכי המלכים הקב"ה ית"ש וואס ער איז דער גאט פון די אלקע דערשלאפט אונ גפרט אז מען נעמט אים פרעגן די מפה סרוחה וויא האקטו וזה גיט גיפאקט צו ווי דער שפעניגע אין ביין באשעפער שטעל זיך צום דין אונ דער קען דינגע בעשים די שלעכטע ווארם איינזיכעס ווערן וואס ער האט גיטאן אויף דער נועלט קוכען אלע אונ שטעגין זיך פאר איהם פלעט ברין גדות זאגן אוף איהם אזוי וויא עס שטייט אין מדרש אונ אין דער גמרא אונ דו אליין וועסט אוף דעם גיט דאפין קיין ענפער ווער וועט קענען ענפערין פון ביינגע וועגן וויא פיל זאגן וועט צו קעגן דעם פנים פון דעם בענטשין. אונ אזויא לערינט אונ דער פגא אין פקדי אבות קוק זיך איין אין דבין זאגן וועסטו נישט קוכען צו איין עבירה די נאקט וויסען פון וואנעט דו קוססט אונ וואו דו גייסט אונ פאר וועקע. דו בארפסט געבין דין אונ תשובה ווארם זאגט דער פגא מיט דעם לשון נוכח אזוי וויא דער בענטש שטייט אנטקעגן אונ פאר וואס זאגט ער גיט מיט דעם לשון פון נסתר אזוי וויא דער בענטש איז נישט דא דער ביי ווארם אין אמת זעהן מיר אז געדער מענקיט ווייסט קראד אז ער גייט באקייטן אפ אדער אין אגית האבל דארף ער דאך באקענען אז ער וועט אויך שטארבן דארף דאך אין איהם מאכן אנרויסען איין דרוק פלעט ער זעהט דאס ווארם אזוי שטייט ודחי וכן אל קבו אונ פון דעסט וועגן וויקט דאס אין איהם נישט קיין גרויסע וויקטונג אונ אפילו צאקייגע וויקטונג אויך נישט וואס איז די סבה דער פון ווייל ער באקעניט אלץ אז גענער איז נישטאדפין אונ אויף זיך דער מאנט ער נישט דארום מעלט אונ אפ דער פגא אז דער עיקר איז אז דער בענטש זאגן זיך אפ סארן ביים זיך אז ער אליין וועט גיטאן ווערין רמה ותרעצה אונ ער אליין וועט דארפן געבין דין וחשבון פאר דעם קיך די זקנים וואס ער פאר טראגט גיט. קיין פנים את ער נעסט גיט קיין אנפער קופונג דארום זאגט ער אלץ מיט דעם לשון נוכח דא אליין דיןם און גיברייט צו זיין וויא דא זעכסט וויא יענעס ווערט גיטאן. אונ אז דער בענטש וועט דאס גוט באקערן דא באנצע צייט פון זיין געבין וועט ער גענוים השוכה מאהן וועט איהם גוט זיין אויף דער נעקט אונ אויף גענער וועלט אביד :

גדר עולם פרק המישי

בו יבואר עוד פיתוי היצר שי'ש בענין זה.

גם אל יפתה היצר לאמר הלא לא יהיה אני בעיר בדבר זה כמו שהיה שם עם שאר בנות ישראל נשי העיר היוצאות פרועות ראש לשוק כן יהיה עמדי. אמשול לך משל למה הדבר דומה לאחד שנתפס ונחבש בבית האסורים על איוו עליה וימר לו שם ויהי לו שם יום לשנה ויבואו אליו אחיו ובית אביו לנחמו ויספרו לו כי זה מקרוב אירע דבר כזה במדינה אחרת לאדם אחר פלוני אלמוני וגם הוא נחבש באופן קשה כזה מסש, ויען ויאמר להם הכזה נחום הוא אלי, אבל הוא אלי, אלו הייתם מספרים לי שלבסוף ניצול אותו פלוני מזה העונש אפשר שהייתם מפינים לי דאגותי במקצת עי"ו או עכ"פ אם הייתם מספרים לי שפלוגי אלמוני נתפס ג"כ על ענין זה והיום או מחר יהיה ג"כ נחבש עמי בחדרי אפשר שזה היה ג"כ קצת נחום אלי כאשר אראה שאינני יחיד בדבר הזה אבל עתה שהוא נחבש במדינה אחרת מה יוסיף לי שטחה מזה אם מכים ותובשים עוד אדם, וכן נמי ככה בענינינו מסש מה שטחה יגיע לו לאדם אם עוד אדם עובר עכירה וגם הוא נחבש באופן קשה כזה במקום אחר הלא מקום הגיהנם ידוע הוא שהוא גדול מאד, שכל העולם הוא אחד טכסה אלפים בגיהנם כמו שאמרו חז"ל בפסחים דף צ"ד ע"א עי"ש ויש בידו להפוס לטאות ולאלפים אנשים אשר כל אחד

אין דעם פרק נועט באשיט נוערין נאף איין ענגן
פון דיא איבער היידונג פון דעם גער דער :

הנה. דער יצהר נאל דיר דאס אויף גישט אהן היידן נארום נאך איף ויין פרוקער פאר אקעכען דען עס איז דא אין שטאט צוויי ווייבער נאם וויא גייען מיט אייגענע האר און וויא עס וועט ויין מיט אקעכען צוויא וועט ויין מיט מיר. ווער איף דיר גלייבן צווא נאם דיא נאך איז גלייף איינעם האט מען אהן גיטען אונ קען האט איהם גישמיט אין גלייבן אונ קען דאס איהם אריין גיטעט אן מיינעט ווייל מען האט אויף איהם גיבאכט איין פלפול אונ דאמלין איז איהם ווייטער ביטער גיטעט אונ ביא איהם איז גיטעט פאר רעכניט א טאג ויזע פאר א נאך ווייל גר ויזט אן גיטעט וואו דיא רעכטע שווינדע ויזען. זענען גיטעט צו איהם ויזע ברירער אונ ויין פאטערס הויז גיטעט צו מיינען איהם אונ ויזע דער ציילן איהם אונ גיט קאנג דאס ויף גיט אפן מיט אקעכעט אין יענער זאגט נאם דו קענט איהם צו איהם האט מען אויף גיטעט אין מיינעט גישמיט אין גיטעט אונ וויא דיר האט גיטראפן האט ער וויא גיטעט אונ האט אונ גיטעט צו וויא איז דאס דען איין מיינעט אונ פון אייך פאר מיר דאס איז נאך מער מיינעט פאר מיר ווען צו אייך וואלט מיר דער ציילן אונ גיטעט אונ ויזע מיינעט דאס דעם אקער עכ"פ ווען צו אייך ווייט מיר דער ציילן אונ יענער וועט מיט מיר צו זאכען ויזען אין איין חדר וועט מיר ויין מיינעט וואלט איהם ויף אויף מיינעט אונ אקער גיטעט אונ ער איז אין יענע זאגט אונ איף בן דא וואס קען דאס מיר צו געפן א טיכטה צו עס איז דא נאך איינער אין מיינ גלייבן וואס מען וועט איהם אויף שטאנן אונ שטיין אין גלייבן צווי וויא מיר. אויף דעם געקלינגן אפן איז דיא ענינים וואס פאר אפרייד קען ויף דער מענטש געטן ווען צו נאך אקעכט מוט איין עכירה אונ ער וועט אויף פאטראפט נוערין אין גיהנם אונ וויא ויין גלייבן אין איין אנדער ארט דען דאס ווייטט מען דאך צו דער ארם פון גיהנם איז ווייטער גרויס אונ דיא גאנצע וועלט איז איין וויא פיר מיינעט חלק פון גיהנם צווי וויא די רעכטע ויל זאגן אונן אין כסכת פאכים אונ דער

גדר עולם

יהיה רחוק מחבירו כמה מאות פרסאות ולא יראה ולא ישמע מחבירו כלל וביותר שאין של גיהנם איננו כמו אש שלנו שהוא מאיר אלא שהוא אש של חשך (דהיינו שאין בו רק כח השורש ולא כח המאיר כלל) וכדאיתא בסדרש שהחשך שהיה בתחלת בריאת העולם נשאר בגיהנם א"כ אין כל אחד רואה את חבירו ולא שומע ממנו כלל אלא כל אחד בוכה וצווקע אויביו במקומו, כמה גדול הוא עונש הגיהנם שאמרו חז"ל שכמה מיני אש יש בגיהנם יש בה גחלים כהרים ויש בה גחלים כנבעות ויש בה גחלים כים המלח ויש בה כאבנים גדולות ויש בה נהרות של זפת ושל גפרית מושכין ורותחין, וכשנגזר דין ח"ו על הרשע לירד לגיהנם הוא מוריד דמעות כ"כ עד שנעשה מזה כמו מעין וכמו שאמרו חכמינו ז"ל על הפסוק עוברי בעסק הכבא מעין ישתיהו כי הגיהנם נקרא עסק הכבא, וראה כי אפילו אדונינו דוד המלך ע"ה כשהיה נזכר מענין גיהנם היה מודעוץ מאד וכמו שאמר הכתוב סמר מפתחך בשרי ומשפטריך יראתי וידוע דפחד הוא סרבו על הגיהנם, ויבואר הכתוב עפ"י מה שכתב הגר"א ז"ל במשלי דכל זמן שהנפש איננה מטהרה מעונש הגיהנם סובל גם בשר האדם והוא החומר יסורים בקבר וזהו כונת הכתוב סמר מפתחך בשרי היינו ע"י הפחד והוא הגיהנם גם הבשר מקבל יסורים כמו אם היו תוקעין אותו במסמרים, ומשפטריך יראתי היינו הנפש מתייראת מן המשפט אשר היא נותנת לפני כסא כבודו יתברך. המקום יוכנו

גיהנם אין אין ארץ וואס דארטין קענען זיין מווינצטער מענטשן און יעדעקער אין ווייט פון זיין סבך וויא פיר הונדערט מייד און איינער נעמט נישט און הערט נישט פון זיין סבך. און נאך קער ווען דער פייער פון גיהנם אין נישט אזויא וויא אונזערע פייער וואס עס זייכט זייערע אפייער פון פינסטער ווארום ער האט אין זיך קער נישט וויא אכט צו ברענגען אפער נישט צו זייכטן און אזויא וויא עס שטייט אין כךדש צו דא פינסטערנישט וואס עס אין גיוועזן אין אן הייב פון באשאפן די וועלט אין גיפליבען אין גיהנם. אז נא אזויא פאר שטייט קען צו איינער נעמט נישט דעם אנדערין נאר יעדעקער שטייט אויף זיין ארץ אוי וויא גיפליבען וויא גידים אין דער שטראף פון גיהנם וויא עס זאגן אונז דא חז"ל צו עס אין דא וויא פיל ערציי פייער עס אין דא קליין פייער וואס וויא ווענען גוים וויא בערג און וויא די העכסטע בערג און וויא דער ים הסלח און וויא די גרעסטע שטייער היינט גיפנט זיך טיפן פון פייער טיפן פון שוועפיל זיען זיך וודיע. און צו עס ווערט גנוג דער דין דא אויף דעם גשע צו גיפליבען אין גיהנם מאכט ער גיפליבען אזוי פיר מערין ביי עס ווערט דער פון אזוי וויא אקונא און אזוי זאגן אונז דא דא אויף דעם פסוק עוברי בעקב הפקא פזען ושתיהו דער פשט איז דער פון די וואס פארן איפער די טיפנעם פון גיווין מאכען זיי דארטען אקונאל פון מערין דען דער גיהנם ווערט גרופען עמק הפקא. און צו עס זאל נישט באקענען קען קען ווען צו דוד הסקה עזה ווען צו ער האט זיך אויף זייער גיפליבען און גיפליבען אזוי וויא קיר גיפליבען אין זייער הייד סמר מפתחך בשרי ומשפטריך יראתי און דאס אין באוואקט צו דער ווארט פחד מיניט קען דאס גיהנם און דאס גיפנט קען די גיד פון פסוק אין דא הייליגע ווערטער פון דעם ווינצער גאון אין משלי צו דא צייט וואס דער גשט איז נישט ביין פון דעם עולם גיהנם איז דער קערפער וואס ער ווערט און גיפליבען זייער זייער וויא דאס די גיווין פון פסוק סמר מפתחך בשרי דוד דעם פחד פון גיהנם איז דער קערפער געמט צו יסורים צווי וויא קען ווארט איהם דוד דעם קיט משוועקס און פאר ביין כשפט האב איה מורא דאס אין די נשמה וואס ויא בארץ געפן דין און השפון פאר דעם קדו מלכי המלכים הקב"ה. גאט ב"ה זאל אונז מנהל זיין צו קיר זאלין השוכה מאהן צו איהם באקט און ער זאל זיין אין אונזער הילף צו

להיות מהשבים אליו באמת ויהיה הוא עמנו בעזרתנו ולא נירא רע וכמו שאמר הכותב
גם כי אלך בנאי צלמות לא אידא רע כי אתה עמי :

פרק ששי

בו יבואר גורל החיוב והבעל והוכיח לאשתו בזה.

הנה ידוע והוכחה היא מ"ע דאורייתא כמו דכתיב והכח תוכיח אה עמיתך ולא תשא
עליו חטא ואמרו חז"ל כל מי שיש לו למחות כאנשי ביתו ואינו מוחה נתפס
בעון אנשי ביתו, א"כ לפי זה כמה גורל החיוב על הבעל למחותה בעון זה ולהעריך
לפניה את גורל האיסור שיש בהולכת בשוק פרועת ראש או בגילוי זרועותיה לבני אדם
וגם שהיא מקלקלת בזה שאיננה מתנהגת כדרכי הצניעות להבנים הגולדים לו מסנה
ובמו שנכתב לקמן בפרק ו' ואפילו אם הולכת פרועת ראש רק בכיתה לבד ולא בשוק
עכ"פ היא מקלקלת בזה לכל דבר קדושה שהוא אומר בעורו בחייו דהיינו כפי הרגל
כל איש ואיש בביתו להתפלל ולברך המוציא וברכת המזון וכל הברכות ולקרות בתורה
וקשה מאד ליזהר כשאשתו הולכת בביתה פרועת ראש שלא לאמר שום דברי קדושה
נגדה, ואל יחשוב האדם בנפשו לאמר כבר אמרתי לה פעמים ושלוש ואיננה שומעת
לי ומה לי לרברב עוד בענין זה, יתבונן האדם בעצמו האם היה מתנהג כן כשהיה רואה
שאשתו מקלקלת כל עסקיו שהוא עושה בוודאי היה צועק מר עליה לאמר מה העשי

סיר ואזין נישט טרא האבין פאר שטעקעמין און אזוי וויא איז פסוק שפייט וועט איה ווער
גין אין דעם טאקע וואס דאס איז דער שפן פון טויט האב איה נישט טרא פאר שטעקעמין
ווארעם דוא פון מיט סיר אמן כיר :

אין דעם פרק וועט באשייט ווערין וויא גרויס איז דער חיוב
אזוי דעם מאן אז ער זאל שטראפן זיין נויב און ער זאל איר
געבן צופאר שפין מיט צאפאל וויא דא וועט איה גידעט ווערין :

הנה דאס איז וויסענדיק אז ווען איינער נעמט אין ענינה פון דעם אנדערין איז אפצות
עצה פון דא היינטיגע הורה אז קען זאל איהם זאגן אז קען טאר דאס גישט פאקן דען אזויא
שפייט אין פסוק הוצת הובים את עמיתך דאס ביינשט מען אז מען זאל דאס איהם ערקלעך
אז קען טאר דאס גישט טאקע און אונזערע חכמינו דל זאגן אונז אז דער וואס קען ווערין
אין דא מענטשן פון ווייניגע דאס בייט און ער נעמט וויא גיט נעמט ער איהן גינשטען ווערין אז
ער זאל גינשטאפט ווערין פאר דעם, היינט אז עס איז אזוי באדף וויסען געווען פאר וויא
גרויס עס איז דער חיוב אויף איהם אז ער זאל ווערין זיין ווייב אז וויא זאל גיט גיין וויא זאל
פריצות מיט איינע האר פון קאפ איהרע וויא אנדערע פריצות היינט דא אפגעס גענועקט
דען אז וויא איז נישט גיהיט אין דעם פירונג פון צניעות קאפן פון איר ארויס גישט קיין
פרינע קינדער חרקה אזוי וויא ווייטער וועט שפין אין פרק ו'. און אפילו אז וויא גייט אפ
גידעקט דא האר מער נישט נאר אין שטוב און נישט אין גאס פון דעסט וועגן איז זאל
באקוק אלע היינטיגע רייד וואס ער רעט אין שטוב היינט דא הפירות וואס קען מער נישט
זיין וויא אין שטוב און בחוצות און בענקשין און קריצות שפע און נאך אונזערע פריצות
און לערנען אין שטוב איז דאס שווער אז קען נאר זיין גיהיט אז קען זאל נישט זאגן דא
היינטיגע רייד קעגן איהר, און ער זאל בייא וף נישט רעכענען איה קאב שוין איהר געזאגט
וויא פיל באהר און עס געקעמט נישט היינט וואס איז דא פערקע פון דא איינערדיגע רייד
באדף דער מענטש בייא וף פארעכענען ווען אז ער זאגט זעהן אז וויא פריט איהם אפער

לבד שאין את מסייעת לי עוד הקלקלי כל מחיתי במה נחיה אני וכל אנשי ביהי האם נמות מפני שמוחק והיה מתחכם בכל מיני עצה להעריך לפניו את גורל שמוחה פעם בלשון רכה ופעם בלשון קשה עד שהיתה מהבוננת בעצמה להסיר אולתה מעליה . כן בענינו צריך חסיד להוכיח בענין זה ולהעריך לפניו את גורל הקלקולים היוצאים מזה שיהיה עי"ז מר באחרית גם לה גם לו שימצא עי"ז כמה מאות ואלפים תפלות וברכות שהיו שלא כהוגן עד שעי"ז תתרחצה היא בעצמה לילך בכיסוי (איוה בנר או פארוק) על שיערה . ואמשול לך משל למה הדבר דומה , לסוחר אחר גדול שהיה דר בעיר מלוכה ומסחרו היה באבנים טובות ומרגליות ואשתו היתה נושאת ונוהגת בתוך העסק הזה , והבעל היה דרכו ליסע חסיד למדינות רחוקות לקנותם ולשלחם פה לבית מסחרו . ויהי היום ויבואו שרי מלוכה לבית המוחר הזה ויאמרו להאשה שמענו על בעלך כי הוא כוחר גדול והוא מבין באבנים טובות ומרגליות ועתה הגיע זמן לכתור את מלכנו בכתר

די גישעפמין דורך דעם וואס ער זאגט איהר אונ ויא פאנגט איהם גישט לאן וועט ער צוא איהר זאגן גינג וואס איה האב גישט פון דיר . קיין הילף אין גישעפט מאכטשן מיר נאך , ערנער וויא וועלן מיר קעבן מיט אינגערע קינדער צו דען 12 דוא גיבט פאר נארט זאגן מיר אונעס גיין פון דער וועלט אהן צייט אונ ווען ויא הערשט גישט צו , קדישט ער זיך וויא , ער זאך איהר איבער היידן אז ויא זאך גישט זיין פאר נארט אפט כאהל מיט גוטע , רייד אונ אויב עס העלפט גיט מיט גוטע רייד אזי רעכט זיך צו קריגען מיט איהר , ביז ויא מוז אונעס ווארפן איהר פירונג אז ויא זאך דאס ווייטער גישט מאהן , אונ אזויא אזי אויף אונער עקן וואס מיר היידן וועגן דעם בארף דער פאן מיט איהר שטענדיג היידן אונ געבן איהר צו פאר שטיין וויא גרויס עס איז די שטרויכונג וואס עס קומט ארויס פון דעם , אונ דא צייט וואס וועט קומען נאך דעם , קען זיין זייער שטענדיג דען השירות ווארט ביז דער צייט וואס דער מענטש זאך זיך אהין פאקלערן זייער מעשים דעם וואס ער האט גיטאדן אונ ער זאך תשובה מאהן אויף וויא רעכנט איהם גאט ביה זייער שטענדיג עבירות פאר כצות אונ ווען אז דער מענטש גיט דדו אין דא שטענדיג וועג אונ ער פאקלענט זיך גישט תשובה צוא מאהן קומט אויף איהם אזוי איין צייט וואס מען נעמט בייא איהם קשפון אויף די גרויסע עבירות אונ דער נאך וועט מען אויף צו שטראפן איהם אפילו אויף דא עבירות וואס ער אהין מוט גישט נאר אז ער האט גיגענט דאס פאר היטן אונ ער האט דאס גישט פאר היט אז עס זאך דאס גיט ארויס קומען נעמט ער דעם נעקניגען פסק אזוי וויא ער אהין וואלט דאס גיטאדן ווארום דער אמת איז ווען אז די אשה גיט אין דא האר אז עס זעהט זיך ארויס ווערט מען דאך גבשל דורך איהר אונ וויא פיר מויענער ברכות אונ תפילות ווערט גיזאגט גישט וויא גיהעריג איז דורך איהר אונ אז מען זאך איר געבן צוא פאר שטיין וויא גרויס איז דא עבירה דער פון וועט ויא אהין ברצה ווערן אז ויא זאך זיין ווייטער אפ גיהט צו גיין צוא גידעקט דא קאפ , אונ מיר וועלן דאס דורך ריידן מיט אמשל צו וואס דאס איז גיגליכן , עס האט זיך גיפאקטירט איינער האט גיוואהנט אין אשטאט וואס נארט גהינט מען דעם מנה אונ דער מענטש האט גיבאנדלט מיט טייערע אבנים טובות אונ דיבאנטשן אונ דעם גישעפט האט גיפירט זיין ווייב אונ ער אהין איז גיוועזן שטענדיג גישט אין דער היים דען זיין שטייגער איז גיוועזן אז ער פקענט צונעם פארן אין ווייטע לענדער אויף קויפן אונ אפ שיקען אהים אין הויז פון זיין גישעפט ויהי תום עס זענען גיסקען די אהים פון דער מוכה אין הויז פון דעם סוחר אונ וויא האבן גיזאגט צו דא ווייב פון סוחר מיר האבן גיהערט אז זיין מאן איז אגרויסער פארשטענדיגער אויף דיבאנטשאנע עכ אזויא וויא געזט איז דא צייט אז מיר באקפן קרייגן איינער קעניג אין די קיין פון ברצות זענען מיר דיר מדינע אז די זאקסט זעקן אונ צו שאפן

המלוכה ונצרך לנו אבנים טובות ויקרות האם יש כזה בבית מסחר. והען ותאמר אבנים כאלה שהן יקרות למאד וראויות רק להנתיב בכתר המלך אין לי ורק אבהוב לבעלי שישתדל להשיגם למען כבוד מלכנו. ויענו ויאמרו לה דעי נא כי תשורה גדולה תשיג ע"ז מאת המלך אך הוהרי והוהרי שלא יהיו ח"ו אבנים מזויפות כי בעת הכתרת וכתר מתקבצין כמה וכמה מלכים שהם מבנים גדולים על אבנים כאלה והיה אם ימצא ח"ו שום זיוף בהן יהיה בויון גדול להמלך ולנו המתעסקים בדבר הזה וגם לך יכולע ח"ו על ידי זה ע"כ הוהרי בדבר הזה. והען ותאמר אין דרכי ודרך בעלי מעולם לסחור באבנים מזויפות ובפרט בדבר הננוע לכתר מלכות, והיכף כתבה לבעלה שכתב שיוזו עצמו לקנות אבנים יקרות למאד שתהיינה ראויות להנתיב בכתר המלך וראה להשיג שלא יהיה שום זיוף בהן, והשיב הבעל אבנים יקרות כאלה יש לי ואני שולחם אליך אך ליתנם לכתר המלך הוא ענין נורא מאד ע"כ אף שאני דרשתי קצת אצל מבנים ואמרו שאינן מזויפות גם את כבואם לירך הוהרי מתחלה להבחין בהם ולהראותם למבנים אם אין בהם זיוף ואח"כ למסרם לשרי המלוכה. ויהי כבוא הסכתב עם האבנים היקרות לידה וראתה שכתבה בעלה שלפי דעתו אינן מזויפות מרוב חמדתה לתרוחת המכון ותשווקת הכבוד שתוכל להפאר לעיני הכל ולהתקשט לפניהם באותות הכבוד (אירער) שיותן לה עבור זה מאת המלך לא חששה לצווי בעלה לחקור עוד אתר זה והיכף

הייעקב דיבאנטיין אז סיר נאלין קענען געבין אין קרוין פון כלכות האם ויא גענטפערט געצט האב איך נישט נאר איך וועל שרייבן צו גיין פארן אז ער זאל זעהן דאס צו ווערן און צו גרייבן דאס געבוי צו סיר נאלין קענען דאס דער ווייזן צו דער צייט וואס אונזער קעניג בארף פאקסען דעם כבוד פון אקעסען דיא מענטשן וואס זענען גוטע פריינד דעם קלך געבסערין און זאגן צו איר וויסן ווען אז דו וועסט דאס אונז שאפן וועסטו באזונט ווערין פון אונז און די גרעסטע גיטאנק וועסטו פאקסען פון קלך נאר היט זיך זייער אז עס זאל נישט זיין ח"ו קיין פאלשע דיבאנטיין דען אין דער צייט וואס מען גריינט דעם קלך גרייט זיך אויף פירקסטען וואס וויא זענען גרויסע פערשפערנדיקע אויף דיבאנטיין און ווען עס וועט גיפונען ווערין ח"ו אפאלאטיקייט עט וואס וועט זיין דיא גרעסטע שאנדע פאר דעם קלך און פאר אונז קענטשין וואס סיר האבין גיטאנקס אקעסען פאלשע דיבאנטיין און פאר דיר קען זיין נאך ענדער ח"ו דורך דעם דערום זאקס דו ציין ווייער גיהם. וויא די קענטשין גרייט דאס צו איר גענטפערט ויא וויא אז איך היט גיין פארן האנדלען סיר גיט קיין סאדק מיט פאלשע דיבאנטיין און פפערט געצט וואס דאס איז גוטע אין קרוין פון קלך וויא מען האט דאס מיט איר אפ גירעט האט ויא גלייך גיטליכען צום פארן אפריף אז ער זאל זעהן דאס צו ווערן און צו קויפן אבנים טובות אז סעי זאל דאס געבין אין קרוין פון קלך און ער זאל גוט זעהן אז עס זאל גיט זיין קיין פאלשע און דער פארן האט איר גענטפערט איך שיק דיר אבנים טובות און דאס זאגט זיך פרייער צו קען מען דאס נוצען פאר דעם פטר הקלך דערום ווען אפיו איך האב שוין נאך גיטליכען ביא געבנים און וויא האבין סיר גיטאנק אז עס איז גיט קיין פאלשע נאר אז דאס וועט זעהן קענען צו דיר זאגטו זיין גיהם און צו פאר שטיין און נאך פרייען ביא גרויסע כבינים און נאך דעם זאגטו איבער ענטפערין וויא צו די הארין פון געניג. ויהי היום וויא עס איז גיטקען דער פרייט מיט דיא אבנים טובות צו איר אין האנד און וויא ויא האט גיליגענט דם פרייט אז ער געבנט אז דאס איז גיט קיין פאלשע דיבאנטיין און וויא ויא האט ביי זיך גיטליכען אז ויא וועט פאקסען פיר געסט און ווייער פיר כבוד אז ויא וועט זיך קענען פארקויפן פאר אקעסען און ויא וועט פאנזייען דעם אקדער וואס ויא האט פאקסען צו זיב דעם פון קלך האט ויא גיין כוידא גיטש גיטאט ויא דער פארן האט

עלתה לבית המלך כי נשלחו לה האבנים מונות ויבואו לביתה שרי המלוכה ויטלוּ וישדמו לה בכסף טלא ובתשורה גדולה לזה. ויהי בהגיע זמן הכרתה המלך ויתקבצו כמה מלכים ויתהלל המלך לפניהם כי נשלחו לו ממדינה רחוקה אבנים יקרות מאד עבור כתר, ויהי כראותם את האבנים הכירו שהם מוויפות ועי'ו היה המלך לבו והיכף שלחו אתר האשה וירעמו עליה בקול גדול לאמר עינש מות עליך כי הלא התרינו בך שהוזהר שלא יהיה שום זיוף בהן כי דבר זה מגע לכתר המלך ובוית בזה כבוד המלך. וזתען ותאמר אין עלי כ"כ האשמה כי הלא אנכי כתבתי לבעלי והוזהרתיו שלא יהיה שום זיוף בהן ומה פשעי בזה ויביאו גם את הבעל להשפוט ויאמרו לו אתה שלחת את האבנים האלה המוויפות אשר היו סיבה לבזות את כבוד המלך וכתרו, ויאמר הן אבל לא היה כונתי ח"ו לבזות את כבוד המלך רק שהמכרים רמיו גם הלא אנכי כתבתי לאשתי שהיא הראה עוד להמבצ'ים הגדולים מהחלה ולא למסרם תיכף לקבעם בכתר המלוכה, ויצעקו עליו לאמר בדבר הנוגע לכתר המלך היה לך בעצמך לחקור אח'ו היטב מתחלה ולא לסמוך על האשה דרעתה קלה עליה ע"כ החת הכבוד שהייתם מקבלים מאתנו אם הייתם הולכים בעסק זה באמונה עתה משנה קלון תירשו ויורידם שניהם לבית האסורים

איר ג'ש'ר'ען אז ויא נאך פ'רענין צוא איז עס נישט קיין פאלשע און ויא האט ג'ר'יף אהן ג'זאנט צום ק'ך אז קען האט איר געשיקט אבנים מובות איז קען ג'ק'קען צוא איר אין שטוב דא הארין פון ק'ך און קען האט דאס צו גינטען און קען האט איר באקאנט וויא ס'ז ויא אהין האט ג'וואלט און א'רויסע ב'ה'ה האט ויא אויף באקומען דער פאר ג'הי היים אונ'עס איז ג'וועזן דא צייט אז קען האט ג'ק'ר'ינט דעם ק'ך האבין ו'ף ציא זאקען ג'ק'ר'ען ב'ה'ה מלכים האט ו'ף דער ק'ך ג'יריט פאר ו'יא אז צוא איהם איז נישט ג'ווארין פון א'ווייטע זאנד ו'יער שטיקע דיבאנטין אבין צו שטעלן אין זיין קרוין, און צו דער צייט קען אויף ג'רויסע קבינים האבין ו'יא דער געהן אז עס איז נאר פאלשע איז דער ק'ך ג'ווארין ד'ה' דעם צוא שאנקע און פאךר האט קען נישט נאך דער אשה און קען האט אויף איר ג'ש'ר'ען מיט אהויף קול און ו'יא האבין צו איר ג'זאנט דא האבט אויף ו'ף אשטראף פון מו'ט דען מ'ד האבין ד'ר דאך אהן ג'זאנט אז דוא זאקסט זיין ג'היט ווארום דאס איז דאך ג'נע אין כבוד פון ק'ך האט ויא גע'נטפערט און האט ג'זאנט אויף מ'ר איז נישט דא קיין שו'ר דען א'ף האב דאך ג'ש'ר'ען צום מאן און האב איהם פאר זאנט אז עס זאל גיט ו'יין קיין פאלשע דיבאנטען ווארום בין א'ף אין דעם שו'רדיג נאך דעם האט קען ג'יבאכט דעם מאן צום משפט און קען האט ג'יפ'ענט ב'יא איהם דוא האבט דאס ג'שיקט די פאלשע דיבאנטין וואס ד'ה' דעם איז ג'וועזן איין שאנד פאר דעם ק'ך אין און ו'יין קרוין, האט דער גע'נטפערט א'ף האב געשיקט נאר ב'יגע ג'יבאנקען איז נישט ג'ע'עזן דו צו שטעלן דעם כבוד פון ק'ך נאר די פאקוויפער האבין מ'ר ג'יבאנט און א'ף האב ג'ש'ר'ען צו מ'יין ו'יב אז ויא זאל דאס פ'רער ו'ויוון ג'רויסע קבינים און נאך דעם וועט קען דאס קענען ארין שטעלן אין פ'ר ב'ה'ה וואס בין א'ף שו'רדיג און וויא ער האט דאס אפ ג'רעט האבין א'ע אויף איהם אהן ג'הויבן צו ש'רען דו אהין האבט ג'יבאנפט נאך פ'רענין און ו'יער גוט נאך פארשטין פון א'הן ו'יב אפער נישט צו פאר קא'ן ו'ף וויא דאס ו'יב וועט פא'הן דען ב'יא איין אשה איז דא געה' לייכט צו מא'הן גע'ער וואך נישט באקענינט דערום ווען אז דו וואכט דאס פ'רער גוט באקענינט וואכט איר ג'דים כבוד באקומען דער פאר וואס אייער געק איז ג'וועזן בא'כונה און יעצט מוזט איר באקומען די גרעסטע שאנדע, באן מאכט קען ו'י ג'רע'ן ב'ידע אין ה'סיפה און קען פאשטראפט די הארשין מיט ג'רויסע יסורים וואס איז אום קע'ר'ף צו דער ז'ידען, וויא די אשה האט

וויסרום שמה ביסורים קשים. ותען האשה בקול כבי ותאמר לבעלה אהה היית בעוכרי ואתה הוא המבני מכת רצח ולא השומר הוה כי האם לא ידעת שהאבנים נקנות להיות קבועות בכתר המלך והיה לך ליוהר יפה שלא יהיה שום זיוף בהן ועי"ז היה טוב גם לי גם לך לעולם ע"י העסק הזה אבל עתה ראה מה עשית במסחרך הבאת עלי כל ההכאות והיסורין אבל עתה אוי לי ואוי לנפשי מה יהיה סוף ואחרית ע"י יסורין כאלה. ויען הבעל בקול מר ויאמר אוי לך ואוי לנפשך שגרמת לך כל הצרות וגם לי כי הלא כתבתי לך מתחלה והתריתי כך שלקנות אבנים טובות לכתר מלוכה הוא ענין נורא מאד ע"כ תראי לדרוש מתחלה היטב אם אין בהם שום זיוף ואח"כ למסרם למלכות והיה לך לקיים דברי אך חמדהך להתעשר עי"ז בהן רב וליולך במלבושי רקמה ולהתפאר לפני הכל גרם לך שנסתמו עיני שכלך ונפלת בכור שוחה וגם לי הפלת בהנהגהך אי לנו ולנפשנו מה יהיה בסיפנו. כן הדבר אחי כשהאדם מסגל תורה ומע"מ בעוה"ז נעשה כוזה הקונים גדולים למעלה בעולמות העליונים כי עי"ז נבראו כהרים שמבחרין להשי"י בזה [הג"ה ולכסוף כשהאדם נא לעוה"ז תחת הכבוד שנתן להשי"ת שממשיכו נכראו עשרות שמטעין לו, אותן עשרות גופא מתן לו הקב"ה ומלבישין אותן בראשו וזהו שכתוב כי מכדי לכבד וזהו כוונת חז"ל לדיקום יושבים ועשרותיהם בראשיהם ונהנים מווי השכינה, ועשרותיהם דוקא שלא אמרו ועשרות בראשיהם וכעין זה היה מעולם וכדכתיב לאינה ואלאינה ננות ליון במלך שלמה בעשרה שטערה לו חמו ביום חתונתו וכיום שמתה לנו]. אך כ"ז אם נעשה המצוה כהלכה בכל פרטיה שנגזרות בקדושה ובמקום קדושה ובדרכיב והיה מחניך קדוש ולא יראה כך ערות דבר ושם מאחרין

ויה ארם גיעהקע אז ויא האם אועקע יסורים זאגט צום פאן דו ביסט מיין פאר בארבער דען די יסורים וואס איך האב האקטו דאס גלחם גיוועזן אז איך זאל גישלאגן ווערן מכת רצח ניש דער גיוועקטיגער. צו דען האקטו ניש גיוואקט אז די אבנים טובות ווערן גיקויפט אריין צו שטעלן אין פתח הכקף האקטו ויה גיבארפט ויער היטין אז עכ זאל ניש זיין ביין פאלשע וואקט אונז ביידן גוט גיוועזן אייביג דורך דעם גישעפט אבער געזט געה אריין וואס האקטו גיטאן. מיט ביין האנדיר האקטו גיבארפט אויף קיר דא געקעפט מיט דעם פאשטאפונג וויי איז קיר אונז וויי איז ביין זייב וואס קען ויה דא מיט קיר גאזס קאזן דען עס איז אום כעגלף אויס צו האקטן די יסורים. ווי זיא האט אפ גירעט איקע בייד ענטפערט אידער דער פאן מיט אביטער גיוויין וויי איז דיר אונז וויי בארף זיין צו זיין זייב דען דו אריין האקט אויף ויה אקע צרות גיבארפט אונז אויף קיר דע איך האב דאך דיר גישריפען אונז האב דיר פארואגט אז דו זאקסט זיין ויער געהויב ווארום די וואס קויפן אבנים טובות צום פתח הכקף איז דאס ויער אפארקטיגער ענין דרום זאקסטו פרער חתך ודוגל זיין אויף ווי אונז גאך דעם איבער ענטפערן צום כקף האקטו גיבארפט פגנים זיין ווי איך האב דיר גישריפען גאר דו האקט גינואלט וואס גיבער בייד ווערן דורך דעם אונז גיין אין שיערע קביידער דו זאקסט ויה קענען פאליינען פאר אקעקען דאס האט דיר גלחם גיוועזן אז ביין עקל איז צו גיטען גינוארן פון דיר אונז דו ביסט אריין גיפאלן אין דעם גיפען גרוב אדא קיר האקטו אויף גיבארפט פאלקן מיט ביין פידונג וויי איז צו אונז אונז וויי איז צו אונזערע זיבער וואס קען זיין מיט אונז דער סוף. אונז איצונד וועלן קיר שרייבן דעם געשט. ווארום דאס איז פאנוואקט אז דער קעגנש וואס קבייפט אויף דער וועלט הנהגה אונז כצות ווערט דער פון ויער הייזיקע זאכן אויפן אין יענע וועלטן גארום עס ווערט דער פון פאשאפן הייזיקע קוינען וואס די פראגים קביינען דער מיט הכקפה. גאר דאס איז דער גוט אויב די כענה ווערט גיטאן מיט איקע אלע פרגנים וי ווערט גיטאן מיט הייזיקייט אונז אין ארץ פון הייזיקייט אזוי וויי עס

לאפוקי אם נעשית נגד הערוה כגון אם בשעה שקרא איזה ד"ת או שברך שום ברכה היה נגד שער אשה או זרועותיה או רדיה המגולין ולא חש לרברי חבמינו ו"ל שאסרו זה בודאי אין חל שום קדושה על הדבור ההוא ובמקום האור נעשה חשך ח"ו ואפילו אם רק איזה היבות מהברכה היה נגד כל הג"ל נחסר אור הקדושה במקום ההוא של הבהר המכונה נגד אלו התיבות וכדכתיב והיה מחניך קדוש ולא יראה וכו' ושב מאחריו ותמרתו נכנס חשך, וידוע שהקב"ה מהפאר בעמו ישראל לפני הפמליא של מעלה בעמדות שמעטרין לו המיד בתורחם ובמצותם וכדכתיב ישראל אשר בך אתפאר והיה אם המצאנה בהרות של חשך על איזה מהבתרים בזיון גדול הוא להשם הנכבד והנורא שימצא בכרתיו בהרות כאלה, והיה כשתעלינה אח"כ נפש האיש והאשה למעלה להת דין וחשבון לפני מס"ה הקב"ה ירעמו עליה המלאכים בקול גדול לומר משפט נורא של אש הגיהנם עליך כי לבד שלא נתת כבוד למס"ה עבור החיים והמזון והבריאות שנתן לך המיד עוד קלקלת את כתר המלך וחשבת את אורו ובזית את כבודו ע"י שערותיך או זרועותיך ודריך שהיו מגולת המיד אף בעת שברך בעלך איזה ברכה או למד שום דברי תורה וזתען ותאמר בקול מר אין עלי כ"כ האשמה [הג"ה וזכו ענין אמתו כי בעת הדין הנורא כל אחד רואה לדמות מעל ענינו העונש כי אפילו הנוף והנפש שהיו בודלי בהתאחדות נמורה כל ימי שהיו מ"מ מפני חמת המספט הנורא כל אחד רואה להטיל העון על הבורי וכדליתא בסנהדרין דף ז"א ע"ג] בעלי היה סיבה לקלקול הזה של הבהרים הקדושים האלה שברך כל אלו הברכות נגדי

ש"אייט אין דער תורה (דברים כז טו) ויהי כהניך קדוש ולא יראה בה ערות דבר ושב מאחריו. איז דער שייש דער פון דיין כהנה זאג זיין הייניג אונז עס זאג אין דיר גיט זעקען קיין מיאכט זאג וועט ער זיך אום קערן פון דיר. דארום אויב עס ווערט גימאכט די ברכה אנמקעניג א ערוה דייט אויב בשעת ער האט גילעניגט אדער ער האט גימאכט א ברכה איז דאס אויס גימקעניג די דאז פון איין אשה אדער אנמקעניג די ארעמס אפ גידעקטע אדער אנמקעניג אירע פרוכטען די אפ גידעקטע אונז ער האט גיט גימקט אויף די הייד פון אונזערע חבשים וואס זיי האבן גימאכט, איז געווען גיט דיר קיין שום היימלייט אויף דעם דבור אונז אויף דעם ארט פון גימקט ווערט פינגערט מין. אונז אפילו אויב אייניגע ווערשער פון די ברכה איז אויס גימקען אנמקעניג די זעלע זאכען וואס זענען אסור געלא אויף גימקט אויף דעם ארט פון דעם אויבערשטיגנס קרוין אונז אויף דעם ארט איז פאר האגריין פינגערטע פקעקן. אונז דאס איז דאז דאז אז דאס איז גימקט ויך גיט זיין פאקק יודין פאר זעקע סקאקים מיט די קרוינען וואס יודין כאבן מיט זייער תורה אונז מיט זייערע כחות. אונז אויב עס געפינט ויך פינגערטע פקעקן אויף איינע פון די קרוינען איז דו אגרוסער גוין צו זיין הייליגען נאמען אז אין זיינע קרוינען זאל ויך גיפנען אעקעקע פקעקן. אונז דער סוף דער פון וועט זיין אז עס וועט צווישן גיין דער געפיל פון דעם פאן מיט די אשה אויף דעם הימל צו זעבן דין אונז חשבון פאר דעם כנה ציבוי בכדקים הקב"ה וועלן די בראכים שפארטען אויף איהר מיט א גרויסען קול אונז זי ווערן אזוי זאגן צו איהר א פארטליכער כספס פון א פינגערטען גידעם וועט קיבני אונז יודין. גיט גינג וואס דו האסט גיט גינגען כבוד צו דאס ביי זיין לעבן פאר דעם עקן אונז פאר דעם גיוונט וואס ער האט דיר שטענדיג גינגען האסט נאך איינער גימקט זיין הייליגע קרוין אונז דו האסט פינגערט גימאכט זיינע גימקט אונז דו האסט כונה גימקען זיין הייליגען כבוד דאך זיינע דאך אונז דאך זיינע ארומס אונז זיינע פרוכטען וואס זענען גימקען שטענדיג אפ גידעקט אפילו בשעת דיין כאן האט גימאכט א ברכה אדער ער האט גידעקט, ענטפערט די אשה מיט אפישערע קול אויף מיר איז גיט אזוי

ויביאו גם אותו להמשפט וידאום את חשכת הברתים שלמעלה שנכבב עלי שניהם והאחד אותם חיל ורעדה ויאמרו לו אתה ברכת את הברכות האלו שהיה סיבה לבזות את כבוד השי"ת וכתרו, ויען ויאמר הן אבל אין אני עיקר הסיבה רק היא כאשר ישבה לנגדי בשערותיה ובזרועותיה ודדיה המגולות בעת שכרתי איזה ברכה וגם הודעתי לה שאין נכון לעשות כן ולא שמעה לדברי, ויעט כולם ויאמרו אם היית חושש באמת לכבוד השי"ת היה לך לילך למקום אחר או עכ"פ להחזיר פניך כנגדה ולגמור הברכה ע"כ על שניכם לישא עונש העון ותחת הכבוד שהייתם נוטלין אם הייתם עובדים לה' כהונן עתה משנה קלון תירשו ויהפשו מלאכים אכזרים ויורידים לניהנם ליסורם ביסורים קשים [וכראיתא במסכת ניהנם שיש גשם שהולין שם בדדיהן והוא מדה במדה וכן בהשערות ובכל אבר שהאדם חוטא בו הוא נהלה ע"ש שמיכת כן]. ותען האשה בקול בכו ותאמר לבעלה אתה הוא המכני באכזריות ולא השומר הוה האם לא ידעת מאז בעידך בעולם שלמטה שמכרתיך ותורהך נכרא כתר המלך עליון והיה לך ליוהר יפה שלא יהיה בהן שום קלקול והיה לך להדיעני את גודל העונש שיש עבור זה ולהזהיר אותי המיד באזהרה גדולה ועי"ז היה טוב גם לי גם לך אבל עתה ראה מה גרסת לי

פיר די שויר, ביין מאן איז גיוועזן די קבה צו דעם קקקו פון די היינטיגע קרוינען וואס גר האט גיטאכט אקע פרכות אנשטענדן סיר, אונד פאדק האט מען איהם איז גיטאכט צום כשפט און מי האט זיי גיידען גיוועזן דאס פינגערקייט פון די קרוינען וואס עס איז ארויס גיקענען פון זיי ביידן ווי זיי האבן דאס דער געהען האט זיי אן געקען א גרויס גיטערנעס, האבן זיי זיך אפ גירופען צו איהם דו האסט גיטאכט די אלע פרכות וואס דאס איז גיוועזן אסיבה קבה צו זיין דעם היינטיגען פאשעפערס פבור און זיין היינטיגע קרוין, רופט ער זיך אפ ווא איך האב גיטאכט די פרכות נאר גיט איך פון דער זיךר הסיבה נאר ביין ווייב ווייך זי איז גיעסן אנשטענדן סיר מיט איךע הויקע האר און מיט הויקע ארויס און מיט הויקע פרוקטען גשעת איך האב גיטאכט אקע פרכות, און איך האב אידר כודיע גיוועזן צו מי פאר דאס גיט און זי האט סיר גיט גיטערט, האבן געשטענען גאנץ בית דין ער פקעה צו איהם ווען דו וואסט גיוועזן מיט דעם אמת גאנץ צו דעם אויפגעשטיינס פבור האסטו גידארפט אנוועק גיין פון אידר גשעת דו האסט גיטאכט די פרכה אין איין אנדער ארם אדער קפוחות אפ קערין דעם פנים פון אידר גשעת די פרכה און ענדיגען די פרכה, ער גן איז אויף אייך ביידן גינארפן צו זיידן דעם ענש פון דער זינד און אנשטאט דעם פבור וואס איר וואלט האבן אז אידר וואלט דינען דעם היינטיגן פאשעפער נוי מי בארף וועט אידר היינט האבן פיהר גיוועזן, און פאלד האבן זיי אן געקען פלוצלי פקעה און האבן זיי אראפ גיקאנן אין גיהנם צו שטראפן זיי מיט גיטערקע יכורים אזוי ווי עס שטייט גיטריבען אז עס איז דא ווייפער וואס היינטיגען פאר די האר און אנדערקע וואס היינטיגען פאר די פריקטען און אזוי מיט אים אים אים און דער מענטש זינדעט מיט דעם ווערט ער גיטראכט, רופט זיך אפ די אשה מיט אונזיינען קוד צו אידר מאן דו שטאכט סיר מיט אכזריות און דער דאזיגער פסונה איז גיט שווידיג ווארום צו דו האסט גיט גיטאכט פון זאגן אן גשעת דו ביסט גיוועזן אויף יענער וועלט אז פון זיינע פרכות און ביין לערנען ווערט פאשטאפן היינטיגע קרוינען פאר דעם פלוצא יתקבה האסטו זיך גידארפט גאנץ גוט הייסן אז עס נאר זיך גיט גיטענען ביין שום קקקו, און דו האסט מיד גידארפט כודיע זיין דעם גרויסען ענש וואס עס קיבט פאר דעם און פאר זאגן סיר שטענדיג מיט גרויסע אונדזרות און דורך דעם וואלט גיווען גוט סיר און דיר אפער יענע וועה וואס דו האסט אן גיטאכט מיט ביין הנהגה דו האסט אויף סיר גיטאכט

בהנהגתך הבאת עלי כל ההכאות והיסורין הקשים האלו או לי מה יהיה סופי. ויען הבעל ויאמר להאשה אוי לך ואוי לנפשך שגרמת לך כל הצרות וגם לי ואת חושב שהאמת והצדק אתך האם לא אמרתי לך כמה פעמים שזה אסור מדינא והיה לך בעצמך לזהר בכל האופנים שלא לילך בשערות מגולות ובזרועות המגולות אך חסרתך להתקשט לפני הכל ולילך בדרכי חברותך הפרוצות [אשר גם הטה יבואו לפה ויסורו ביסורים קשים] גרמה לך שנפלת בבור שוחה וגם לי הפלת בהנהגתך. ע"כ החכם ענינו בראשו בעידו בחיים שיוכיח תמיד בענין זה ויודיענה את גודל הקלקול ושהיא בעצמה תצטק לבסוף או ואבוי על הענין הזה ובודאי יועילו דבריו במסקנת וינצל מיום הדין העתיד:

פרק שביעי

בו יבואר גודל מדת הצניעות ושכרה עבור זה בעוהז ובעוהב.
ולהיפך חזו בהולכת בדרכי פריצות.

גם צריכה האשה להתבונן תמיד לפי מה שידוע דכשהאשה הולכת בדרכי הצניעות או היא זוכה להוליד בנים צדיקים כנים ת"ח המאירים לעולם בתורתם ובצדקתם וכדאיתא בתלמוד ירושלמי כל כבודה בת מלך פנימה מסמבצות והב לבושה אשה צנועה

צָקַע קָלַעַפּ אֹנֶן אֶצֶק בִּישְׁעָרַע יִסְרִים וְיִי אִיו צו כִּיר וְנָאס וְנֶעַם זִין פֿון כִּיר דָּער סִף . רֶפֶשׁ זִיָּה אָפּ דָּער כָּאן אֹנֶן אָנֶט צו זִין וְנִיב וְיִי אִיו צו דִּיר וְיִי אִיו צו זִין נֶפֶשׁ וְנָאס דו הָאָכְט זִיָּה גִוְרִם גִּינוֹעִין אֶצֶק קָלַעַפּ אֶת אֶצֶק בִּישְׁעָרַע צִוֹת אֹנֶן כִּיר אִוִּךְ אֹנֶן דו קָלַעַכְט נָאָה צו דו בִּיסְט גִּירֶעכְט צו קָאָב אִיךְ דָּען דִּיר גִּיט גִּינוֹאָט וְיִי פִיל כָּאָל אַז דָּאס מָאָר מֶעַן גִּיט עַל פִּי דָּען אֹנֶן דו הָאָכְט זִיָּה אַלִּין גִּירֶאָכְט הִיפִין כִּיט אֶצֶק אֹפֶנִים גִּיט גִּין מִיט אָפּ גִּירֶעכְטֶע קָאָר אֹנֶן מִיט אָפּ גִּירֶעכְטֶע אֶצֶקֶס נָאָר זִין הִשְׁקָה צו פֿרִיזִן זִיָּה פֿאַר גִּירֶעכְט אֹנֶן צו גִּין אִין דָּעס וְנֶעַם פֿון בִּינֶע טאַקֶעֶרֶסֶס דִּי פֿרִיצוֹת דָּאס קָאָט דִּיר גִוְרִם גִּינוֹעִין אֹז דו בִּיסְט אַרִין גִּיפֶאָרִין אִין דִּי מִיפֶע גִוְרִב אֹנֶן כִּיר הָאָכְט אִוִּךְ אַרִין גִּירֶעכְט אִין גִּוְרִבִּם מִיט זִין בִּישְׁעָרִין פֿירֶגֶג , עַל גֵּן אִיו דָּער קִינֶדֶר בִּאָרְף הָאָפִין שְׁלֶכֶת בִּישְׁעָרִין עַל גִּירֶעכְט נָאָה אִוִּךְ דָּער וְנֶעַם נָאָר עַל שְׁטֶענְדִּיג שְׁטֶאָפִין זִין וְנִיב אִין דָּעס עָנָן אֹנֶן עַל נָאָר אִיד מִדִּיעַ זִין דָּעס גִּירֶעכְט קִקְלֹד וְנָאס פֿון דָּעס וְנֶעַם אַרִים קִיכֶען אֹנֶן וְנָאס זִי וְנֶעַם אַלִּין שְׁרִיגֶען צום סִף וְיִי וְיִי אִוִּךְ פֿון פִּינֶצְשְׁעִין פֿירֶגֶג וְנָאס אִיךְ קָאָב זִיָּה אַכָּאל גִּירֶעכְט אֹנֶן גִּירֶעכְט וְנֶעַלִין זִינֶע בִּיד אַבִּיסִי קֶעקֶפֶת אֹנֶן עַל וְנֶעַם גִּירֶעכְט וְנֶעַלִין פֿון יוֹם הַדִּין הַגִּדּוֹל :

אין דיוען פרק ווערט אים גירעט וויא גירעט עס איז די סכנה פון צניעות
און דעם שוכר וואס הייסט יחבדה וועט בעצאלן דער פאר אויף דער
וועלט און אויף גענער וועלט , און פארקעט ווען חזו אז די אשה פירט
זיך אין די וועג פון פריצות רב .

דאס בארף די אשה אויף זיך שטענדיג פאדעקענען אזוי ווי עס איז געוואונט צו
נען די אשה גייט אין דעם וועג פון צניעות באטאקט איז זי זוכה צו קינדער צדיקים און
גרויסע פלמדיי חכמים וואס זיי זייכען אויף דער וועלט מייט זייער תורה און מייט וועקע
צדיקות אזוי וויא כיר גענען אין דער גטרא ירושלמי קל בבתיה בת קלך פנימה מסמבצות
ותב לבושה , דער שייכט דער פון איז אזוי אין דער גטרא ירושלמי געקער אשה וואס זי
רעכנט ביי זיך צו זי איז געגריכט ווערט זי גיגריכען צו אטאכטער פאקעניג וואס זי איז
אין פאמאן פון געניג אין וועקע אידע געגריכער איז געקעטליכע פון גאנץ , די גטרא מיינט

ראויה לצאת ממנה כהנים גדולים המלבישים משבצות זהב, ואמרו במגילה דף י"ג בשכר צניעות שהיתה בה ברחל זכתה שיצא ממנה שאל ובשכר צניעות שהיתה בשאל זכה ויצאה ממנו אסתר עי"ש ועי"ו ייטב לה בעוה"ז וגם באחריתה תזכה לישב בעולם העליון בהיכל ה' ברוב הוד והדר וכדאיתא בוועד הקדוש פרשה בחקתי על הפסוק כבר את אביך ואת אמך דקאי אף לאחר מיתה דאי התא ברא אויל באורח מישור ותקן עובדיו ודאי אוקיר לאבוי אוקיר ליה כהאי עלמא גבי בני נשא ואוקיר ליה בההוא עלמא גבי קב"ה וקב"ה חיים עליה ויחייב ליה בכורסיא דיקריה ברם זכאין אינון צדיקאי דזכאין לבנין קדישין לגועין קדישין עלייהו איהקרי כל רואיהם יכורים כי הם זרע ברכ ה' עכ"ל. ולהפך ח"ו אם היא יולדת בדרכי פריצות או תלד בנים אשר לא טובים ויהיה לה ע"י זה לבסוף קלון וכלמה בעיה"ז ובמה דכתיב וכן כסיל תוגת אמו וגם בעיה"ב הוא בזיון גדול לאביו ואמו כשיוצא מהם בן מכעים להקב"ה. וכמו שכתב הגר"א באגרתו הק' עלים לתרופה שאף אם ידריך חסיד בנו במוסר ולא יקבל איו

או נא איז נחמץ אז פון איר זאלן ארויס קומען קינדער פלעגן גרויס וואס זיי זענען אן גיגנדיקעט מיט קעקסדיק פון גאנץ. און אין דער נפלא כנילה (דף י"ג) קענען אונז די קבצים אז פאר דעם שפיר וואס נחמץ איז גינעווען צענענע האט זי זוכה גינעווען אז פון איר איז ארויס גיקומען שאר ה' נחמץ וואס ער איז גינעווען אקעניג און אגרויסער צדיק און נויט שאר ה' האט גיהאט אין זיך גרויס צניעות דער פאר האט ער זוכה גינעווען אז פון איהם איז ארויס גיקומען אפער הפלפא וואס זי איז גינעווען ציין קעניגען און אגרויסע צדקניות. היינט קענען מיר זיך אפ קענען פון זיי אויף זענען אז פון די צניעות קען מען זוכה זיין צו גרויס גוטעס אויף דער וועלט און אויף זענער וועלט וועט זי זוכה זיין צו זיין אין דעם פאנאץ פון גאט ברוך דא מיט פיר מליכ און שווייט און זי עס שטייט אין וועד הקדוש אין פרשת בהרתי אויף דעם פסוק כבר את אביך ואת אמה וואס דער מענש' איז דאס כתיב צו טאן אפילו נאך זייער מום, זאגט אזוי דער וועד הקדוש ווען אז דער ווען גייט אין דעם רעכט פארשטען וועג און ער פאר ריכט זיינע מעשים און ווען ער האלט שטייער זיין פאטער און כושר איז די שווערדיקייט אויף דער וועלט פאר מענטשן און אויף זענער וועלט פאר גאט ברוך דא. און גאט ברוך דא אצין האט אויף איהם דער באריכטיגט און ער זעצט איהם אויף דעם שטול פון זיין גייערדיקייט דען די וואס פירן זיך מיט צניעות זענען זיי זוכה אז זיי זענען אצין צדיקים און זיי זענען זוכה צו קינדער היידיגע מענטשן און אויף זיין וועג גייענדיק ווערן דער פסוק אין וועד הקדוש. כל רואיהם יכורים כי הם זרע ברכ ה' (אזוי איז דער קושן פון וועד הקדוש) דער פשט פון פסוק איז אזע די וואס ווערן זיי זענען ווערן זיי דער קענען אז דאס זענען קינדער וואס זיי זענען גיגענדיק פון גאט ברוך דא. פאר קערט מ'ווען זי גייט אין די וועג פון די פריצות וועט זי האבן קינדער גיט קיין גוטע און דורך דעם וועט זי הייבן צום סוף גרויס שאנד אויף דער וועלט און אויף זענער וועלט. אזוי וויא שרמה הפלפא דערנאך אונז אין כשלי ובן כסיר הוצת אבו דער מייטש דער פון איז דער וועד וואס פירט זיך אין בארישען וועג באכט שווערדיק צו זיין כושר, איז דאס אויף דער וועלט און אויף זענער וועלט איז דאס אגרויסע שאנד פאר זיין פאטער און כושר אז פון זיי איז ארויס גיקומען אזוי און וואס ער דער צארינט צו גאט ברוך דא. און אזוי וויא דער היידיגער גאון פון ווינא זכרנו דבריהם האט גלייבן אין זיין חידושי פירק גלים קדושה צו זיין מליכ אז זיין נאך אצין דא קינדער שטייענדיק גינעווען אין מליכ ווען

לאותה בושא והזער והבאין בעוה"ב. ע"כ צריכה האשה להרגיל עצמה במדת הצניעות ויטב לה ע"ז בזה ובבא. והנה מכל זה נכלל להתבונן כמה צריכה האשה להיות זהירה בענין שערותיה או וורעותיה וודיה שלא יראו הוצצה. גם בזה פרשת נשא החמיר מאד שלא יתראה שום שער מאשה, וז"ל בדרך קכ"ה אמר רבי חזקיה תונבא (הוא ענין שעמוס) ליה על ההוא בר נש דשבק לאינתתיה דתתחוי משערא דרישא לבר ודא הוא חד מאינון צניעותא דביחא ואיתהא דאפיקת משערא דרישא לבר לאתקנה ביה גרים מסכנותא לביחא וגרים לבנהא דלא יתחשבון בדרא וגרים מלה אחרא דשריץ בביחא מאן גרים דא ההוא שערא דאיתחוי מרישא לבר ומה בביתה האי כל שכן בשוקא חציפותא אחרא ובג"כ אשהך כנפן פוריה בירכתי ביהך וכו' בנין כך בעא איתהא דאפילו מסירי דביחא (קורות הבית) לא יחמון שערא חד מרישא פוק חמי כמה פנימו גרים ההוא שערא דאיתתא גרים לעילא גרים לתתא גרים לבעלה דאיתלמיא גרים מסכנותא גרים מלה אחרא בביחא גרים דיסתלק חשיבותא מכנהא רחמנא לישובן מחציפו דילתון וע"ד בעא איתהא לאיהכסיא בווייתא דביחא ואי עברית כן מה כתיב בניך

אז וי וועלן גיט צו געבען קיין מיטן שרייבט ער וויי צו דער בושא און צו דעם צער וואס עס וועט זיין אויף יענער וועקט פון דעם. און ווען אז ווילנער גאון זוכט דערבא דאמ דער פאר מיטא גיהאט ווי פיר בארפין מיר אויף דערפון פארקומן און ציפערין. דרום בארף די אשה זיך גיווינגען אין די מדה פון צניעות וועט אידע זיין גוט איצט אויף דער וועקט. און שפעטער אויף יענער וועלט. והנה נון פון אלץ וואס עס פריער געשאנען קענען מיר זען פארשטיין ווי פיר די אשה בארף זיין אפ גיהיט אין דעם אז ביי איר זאל זיך גיט צווישן זעהען דיא האר אדער די ארויס און נאך וואכן וואס ווערן אן גערופן ערוה וואס מען איז גיט גיהיט אין דעם דהיינו די פריסט פלשעט דאס קינד וויינט און עס מאכט זיך אז מען פונקטש אין יענער צייט בארף מען זיין גיהיט אז עס זאל זיך גיט צווישן זעהען אין יענער צייט. און דער ווער בקדוש אין פרשת נשא זאגט אז עס איז וויער הארב ווען דער פאן לאזט אז עס זאל זיך צווישן זעהען די הויקע האר פון די ווייב. און דאס איז צייט פון די צניעות וואס איין אשה בארף זיין גיהיט. און די אשה וואס קאסט צווישן פון אידע האר צו פאנען זיך דער מיט איז זיג גורם ארעסקייט צו איר הייז און זי איז גורם צו אידע קינדער אז זיי זאלן גיט זיין קיין גילשעצטע מענטשן. און זי איז גורם געבעטע ענינים זאלן ביי איר און שטוב רוען. ווער איז דאס אלץ גורם דאס איז דיא דאר פון קאפ וואס עס זעהעט זיך צווישן אויף דרויסן. און כאדאך אין שטוב איז גיט רעכט אז זי גייט מיט די הויקע האר איז שוין איין קל שטוב ווי גרויס איז די חציפות אז זי גייט אין כאדק מיט די הויקע האר. דעריבער שטייט אין פסוק (והגרים קבצו ג) אשהך כנפן פוריה בירכתי ביהך וג'. דער פיינטש דער פון איז וויא צווייגשטאק מיט פירות און זי איז אין די ווילקעקע פון שטוב בארבער בארף זיך. דיא אשה הייבן אז אפילו די באקנים פון שטוב זאלן גיט זעהען קיין שום האר פון איר קאפ. גיב צכשונג און זעה וואס פאר איין גרויסע פנים עס מאכט די הויקע האר עס איז גורם אויפער וויא פיל קוקנים. און אויף דער וועקט איז דאס גורם אז איר פאן ווערט גילשאלטן מיט צרות עס איז גורם הין ארעסקייט. עס איז גורם נאך געבעטע ענינים אין שטוב. עס איז גורם אז עס זאל צראפ גיין דאס חשיבות פון אידע קינדער און ווי וועלן קריגען אין זיך חציפות. דער אויפערשטער זאל אונז באשערמען פון וויעקע חציפות. און דע יבער בארף די אשה זיין צו גידעקט און זיצן אין שטוב. און אייב זי וועט אזוי טונען וועט אויף איר כקנים

כשתלי ויתים מה זית דא בין כסיתוא בין בקיימא לא אתאכדו מרפוי ותדיר אשהכח
חשיבו משאר אילנין כך בנהא יסתלקין בחשיבו על שאר בני עלמא ולא עוד אלא רבעלה
מהנדך ככולא בכרכאן דלעילא בכרכאן דלתתא בעותרא ככנין ובני בנין הדא היא
דכתיב הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' :

פרק שמיני

בו יבואר מצות הנינוך אב לבנים בכמה ענינים נחוצים הנוגעים לדת התורה.
והנה לפי האמור דענין כזה נורם לידי עניות ר"ל ולכמה תקלות גדולות כמה צריך
כל איש ואשה לשמור עצמו בדרך הצניעות וגם לזרז את בנותיו שההינה
מורגלות מילדותן שלא לילך בדרכי הפריצות ח"ו כגון מה שבעו"ה נעשה בכמה
מקומות להיתר שעושין כהונת בלא כתי ידים כלל איי ואבוי כמה עין פלילי יש בזה
שמשאין כמה אנשים לידי הרהור ע"ו, וגם כמה מאות ברכות לבטלה נעשין ע"ו
בעת שמכרכין נגדה והלא ידוע שנפסק בגמרא ובשלחן ערוך אורח חיים בסימן ע"ה
דמפח מגולה באשה במקום שהדרך להיות מכוסה הוא בכלל ערוה ואסור לומר שום
דבר קדושה נגדה ואין חילוק בין בתילה לנשואה ולא היתר לבתולה רק לילך בפריעת
ראש אבל לענין שאר דברים המכוסים אין נ"מ כלל ואפילו במקום שדרך כל הנשים
והבתולות לילך ככה אפ"ה אין שום היתר לעשות כמנהג הפרוץ הרע הזה וכמו שכתבו
כל הפוסקים [הלא המה האלוהי רכא כסס הרוקח וכספר תפארת צמחל וכספד מיי אדס]. גם אין

ווערין דר פסוק בְּנֵה כְּשֵׁתִי וְיָהִים דָּר מִיִּטֵּשׁ אִיז דָּר פֿון כִּינֶע קינדער ווערין ציין ווי די
איינליכע אקבאט ווי דר איינליכע פאז ווערן פאר ווערן נישט פארקאנן ווערן בעמער
אונ שפענדיג געפינט ער ויך שפענער ווי אקע בויסער צווי וועט ציין איינע קינדער ווי ווערן קאפן
גרויסע עדרע איינער די נאנצע וועלט אונ נאך קערר איינער פאן ווערט גינענטש מיט אקע
גופען מיט פרכות פון די איינעלעכע ווערן אונ מיט פרכות פון דער וועלט מיט בייגייט
מיט קינדער אונ קינדס קינדער דס שמיט אין פסוק הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' איינער מיט
פון פסוק צווי אז צווי ווערט גינענטש דר קענטש וואס האט כרא פאר גאט פרוה הוא :

אין דעם פרק איז געט פון דא כענה וואס אפאקער דאך אין גווינען

קינדער קען זאך נישט אפ מרעט פון אונער היינע תורה :

הנה וואס עס איז געט גווארן אז דער ענין פון פריצות איז נורם צו אקעמקייט אונ
צו נאך פיר גרויסע שטרויכענען וואס פיר דאך ויך איינליכעס מאנעגל אונ
אין פרוי צו הימען ויך אונ צו גיין אין דא וועט פון צניעות. אונ אויך צו כענה ויין
נינע מעכטער אז וואס זאלן ויין איינליכעס פון ווער ינענט נישט צו גיין אין דא וועט
פון פריצות דו רחמי וואס בעדה איז גווארן אין וויפיל ערשער איין מיוסער פירונג
קען מאכט העכער גאר אן אדגיל איז וואס גינדענע וואס פאר איין ביטערע עגינה דאס
איז וואס גינדענע וויפיל קענטש צו סתעבות רעות אונ אויך וויפיל העכער פרכות
דעקט ווערן דורך דעם גימאכט אן דער צייט וואס סען מאכט דא פרכה קענען ווער
ווארעם אין טעם אז עס איז אויסגעקעט ביא איין אשה וואס עס דאך ויין צו גינדענט
איז דאס אין פיר פון ערוה אונ קען מאכט נישט זאגן. קיין איינעלעכע וואס אונגעקענען אונ
עס איז קיין חילוק צו וויסען איין פרויה צו איין אשה איש דען עס איז נישט כוונת
צו אפרוה קער נישט וואס וואס עס גיין מיט דא דאך אפ גינדענט. אבער אקע זאגן
וואס דאך ויין ביא איין אשה צו גינדענט איז ביא איין פרויה אויך דער ווערער
דין. אונ אפילו אין דעם ארט וואס דער גינדער פון אקע גיט אונ אקע פרוחות צו
גיין איז העכער אז אדגיל פון דעמאנען איז נישטא קיין שום היקר צו פאן וואס דער
בנה פריצות. גם דאך קען וויסען אז דאס וואס פיר דאכען גינדענען אז קען מאכט

שום חילוק בענין מה שאסור לומר שום דבר קדושה נגדה בין איש אחר שאינה קרובה ובין אביה ואחיה הכל דין אחד להם דהיינו שאפילו האב יותר לומר דבר קדושה נגד מפח המגולה של בתו כשהיא כבת י"א ואילך [ולאחר אפילו נפשות מזה עיין בספר שולחן שלמה] וכשיגריל את בנותיו מנעוהו להיות בדרכי הצניעות גם כי חגדל לא הסור מדרך הטוב ההוא ויזכה לראות מסנה בנים הגונים וחשובים וכמו שהבאנו למעלה כמה מאמרי חז"ל ע"ז. והנה ענין הצניעות רפה מאד כחיים בעו"ה שבאיוזה מקומות הולכין למייל בחורים ובתולות יחדו ומי יוכל לשער גודל האיסורים והקלקלים היוצאים מזה ומי ראה כזאת ומי שמע כאלה בדורית שלפנינו הנהגת פריצות כזה כי אפילו אם לא יבא לירי איסור ממש הרהורי עבירה קשין מעבירה ועובר על מה שאחז"ל על מה דכתיב ונשמרתם מכל דבר רע מכאן אמר ר' פנחס בן יאיר אוהרה שלא יהרהר אדם ביום ויבוא לידי טומאה כלילה ועין זה הוא חמור מאד וכאד כידוע במאמרי חז"ל. ומלבד כל זה מצוי שהולך חוץ לעיר ובאים לידי יחוד ע"י המיול ואיסור יהוד עם העריות לבר הוא ג"כ איסור גדול מאד ובזמנינו הפנויות הם עריות כי הם בחזקת נדות. [ודע עוד ראפיו אם היא עתירה להיות אשתו כגון שהיא אחר כתיבת התנאים אף אם יקל לעצמו למייל עמה עכ"פ יותר מלהתיחד עמה שלא בפני אדם כי היא שוה לכל הנשים בענין זה ואין שום היתר בזה כחסת התנאים אפילו אם היתה מהורה ובכ"ש שהיא בורא נדה כ"ז שלא מבלה כדן ע"כ איסור יחוד במקומו עומד *] ובכ"ש

(*) ואלו מחכמות י"ב פ"א ח"ר יהודה וכו' כי הלא גם איירי אחר אירוסין שהיא מן ההורה אשתו נמורה משח"כ אחר כתיבת התנאים.

גם נאמנו. ק"ן היידלנען אידעלשין ווארט אנגעקען אפ גידעקטע ארעכס איז. ק"ן שוב חילוק גיטא צוא ווישען איין פֿרעקער כענישע וואס ער איז גיט איר פֿריינד אונ צוא ווישען איר פֿאטער מיט אידע פֿריינדער רהיינו אז אפילו דער אייגענער פֿאטער דאןף זיך היטען צוא נאגין איין היידלנען אידעלשין ווארט קעגן איר אין דער צייט וואס זיא איז שוין עקף יאדער (אונ בייא איין אנדערן איז אפילו אז זיא איז ווייניגער (ווי עקף יאדער) אונ אז ער וועט איין גיווינען זינע מעקטער פון ויגיקט ציא גיין אין דיא וועג פון צניעות איז דער נאך אז זיא וועט ווערן געקסער וועט זיא גיט אפ מעקטען פון דיא גוטע וועג אונ ער וועט ווייז זיין צו זעהן פון איר גוטע קינדער אונ גרויסע חשבים אין דור. והנה דער ענין פון צניעות איז בערה גרינג גינוארין אין אנדערע שטעט וואס גיפיקט זיך וואס זייען שפאצירען גרויס מיט גרויסות צוא ואמען ווער קאן כענער זיין דיא גרויסקייט פון דיא עבירות וואס אין דעם אונ דיא קרקלים האב גייען ארויס פון דעם ווער האט דאס גידעקט אונ גינעהן אין פארצייטיגע יאדן צווינע וועגן פון פריצות. אונ ווען אפילו זיין נאגין גיט קאפען צו ק"ן עבירה כפול איז דיא שטעקטע כחשבות פון דיא עבירה איז גרויס וויא דיא עבירה גם דווקא דיא שטעקטע כחשבות קאן מען קאפען צוא מוסאך ד"ל וואס דיא עבירה פון דעם איז ווייטער שטעקטע אונ ווייטער פארשטעקט וויא אונזערע היידלנע חכמים ז"ל שרייבן פון דעם אין כמה ערטער אז מען קאן חילקה פאר זיידלנען דיא יאדן פאר דעם עין אונ אויף איז דער שטייגער אז זיין גייען דוין דער שטאט וואו קיין מענשן איז גיט דא איז דאס אלץ איין גרויסע עבירה אז אסאנס פארשיון זאך זיך כתיבת זיין מיט איין אשה אפילו זיא האט קיין פאן גיט אפילו זיא מיינען גיט צוא פאן ק"ן עבירה גם דאך מען וויסען אז דער חתן מיט דער ברכה נאך תנאים דאןפין אויף זיין גיט צוא כתיבת זיין זיך אין דעם ארט וואס קיין מענשן איז גיט דא ווארוב פאר דער דוקא איז זיא גלייך מיט אנדערע גשים אונ עס איז קיין שום דוקא גיט מיט

בחיבוק ונישוק מן התורה שע"ז בא הכתוב לא הקרבו לנלות ערוה כמו שכתב ה"מכ"ם פכ"א מהלכות איסורי ביאה המחבק או מנשק אחת מכל העריות עובר בלאו דלא הקרבו לנלות ערוה והמקילין בזה עתידין ליהן את הרין ע"ז בעוה"ב וגם לא יראו טוב בעוה"ו וכמה מחויב כל איש להשית עצות בנפשו ולפקח בעיניו זה על בנו ובנותיו שלא ילכו בדרך הרע הזה ולערוך לפניהם תמיד את גודל העון שיש בזה וגודל הזכות שיהיה להם כשיהיו זהירין מזה וגם לבקש רחמים תמיד מהש"י עליהם שלא יבאו לידי עבירה ודבר סבוער ובודאי יעוררו ה' ויקבל תפלתו וכדאיתא בתנא דבי אליהו מעשה בבחן אחד שהיה ירא שמים בסתר והיה לו עשרה בנים ואשה אחת וששה זכרים וארבע נקבות ובכל יום היה מתפלל ומשתטח ומלחך עפר בלשונו כדי שלא יבוא אחד מהן לידי עבירה ולירי דבר סבוער. אמרו לא יצאת אותה שנה שלמה עד שבא עזרא והעלה הקב"ה את ישראל מכבל והעלה אותו כהן ולא נכנס אותו כהן לעולמו עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ומבני בניו עד חששים שנה ואח"כ נכנס לעולמו ועליו הוא אוסר במח בה' ועשה טוב וכתוב במחו בה' עדי עד ששני עולמות שלו שנאמר כי ביה ה' צור עולמים ע"ש. והכונה שמי שמשתטח לה' ומשליך כל במחיו עליו ומבקש רחמים שיהיו בניו הולכים בדרך התורה והיראה הקב"ה עוזרו שיהיה לו מהם גם כבוד וגדולה בעוה"ז מלבד שכרו הגדול הצפון לו לעוה"ב:

דעם וואס איז ג'ווען הנאים און כ"ש אז עס איז אָכער כחבק ומנשק זיין אונ אויף דעם איז דא איין כפופ'שער פֿסוק אין דער הורה לא תקרב קננות ערוה אונ אזוי שרייבט דער רמב"ם אונ דאס איז דאך ג'ונע אז אַלע פתולות זענען נידות פאר מביקה אונ דא וואס מאכט זיך גרינג אין דעם זענען אנגיגרייט צוא געבן דין וחשבון אויף יענער וועקט אונ זיין וועלן דער פאר קיין גוטן ניש האבן אויף דער וועלט) אונ וויפיל איז דאס כדאיב יענער בענטשט צוא ווכין עצות אונ צוא קליגין זיך וועגן זיינע קינדעראך ויין זאלן ניש גיין אין דא שטעכטע וועג פון פריצות אונ שטענדיג פאָשטעלן פאר ויין דא גרויסע עבירה וואס איז דא אין דעם אונ דא גרויסע מצוה וואס ויין וועלן האבן אז ויין וועלן זיין גיהים אין דעם. גס נאך ער זענן תמיד געטין רחמים פון השרת אז זיינע קינדער זאלן ניש קיפּען צוא קיין עבירה אונ צוא קיין ביאזעק זאך אונ פתאי וועט אים הקב"ה העקפּן אונ זיין הפקה וועט ווערן אן גיטשען אונ וויא עס שטייט אין דעם הייליגען ספר הנא דריי אקטיו עס איז ג'ווען זאמעשה ביין זיין פלן קאס ער איז ג'ווען אקרא שמים וואס ער האט גיהאט צעהן קינדער זעקס זכרים און פיר נקבות און אַלע טאג פֿעקט ער זיך גייען צוא דער ערד אונ בעטן אונ מתפלל זיין צוא השרת אז איינער פון זיין זאך ניש קיפּען צוא קיין עבירה אונ צוא אונפאסיגע זאכען האבען דא חכמים ג'ואנט אז אין צאריניע צייט איז גיקופּען ערוה אונ השרת האט בעקט ג'ווען אידן פון בבל אונ דער פלן איז אויף אויף גינאנגען מיט ויין אונ דער פלן איז ניש געפֿער ג'ווארין פון דער ווערט ביז ער האט ווכה ג'ווען צוא זעהן פלנים גזקים פון זיינע קינדער און קינדס קינדער אונ אויף איהם שטייט אין פֿסוק במח בה' ונעשה טוב קאב פֿתחון אין השרת אונ טא גוטשעס אויף שטייט בפֿתח בה' עדי עד בי פֿתח ה' צור עוקמים. האט פֿתחון אן השרת אייגין ווארום צוא איהם איז גיידע וועקטן דא פֿתח אז ווער עס ווארפט צוויף זיין פֿתחון אויף השרת אונ כוט זיין דעז אונ בעט רחמים אז זיינע קינדער זאלן גיין אין דער וועג פון דא היידעקע הנהגה העקט איהם השרת ער נאך האבן פון ויין כבוד וגדולה אויף דער וועלט אויף. היין זיין גרויסער שבר וואס איז איהם פאסאבין אויף יענער וועקט ווארום צוא השרת איז פֿיידע וועקטן:

מתה בעת לרתה צריכה לידע שהיא מוזמנת עוד לעונש גדול וליסורים גדולים בעוה"ב, והיא תצטרך ליתן דין וחשבון על כל פנים ופעם שלא היתה זהירה בדין, וע"כ חורנו והדפסנו את האזהרה הזו עם ענינים הנחוצים מאד מאותה הלכה מן הגאון הקדוש ר' שלמה זלמן זלה"ה אב"ד רק"ק ווארשא בעל חמדת שלמה אשר כל אשה תקח לה מעד לקרות ולוהר מאד שלא לסור מזה אפילו כמלא נימא ומי שאינה יודעת לקרות בעצמה להבין תבקש אשה אחרת שתאמר לפניה ותסביר לה הדבר והעיקר שלא תמנע מדבר זה מחמת בושה ותשער בעצמה אלו היתה צריכה לאיזה טיבה שנוגע לה בעניני החיים שלה בעוה"ז בודאי לא היתה מתביישה ובפרט בדבר זה שנוגע לעוה"ז ולעוה"ב וגם נוגע לחיי בניה וכמו שכתבנו בודאי צריכה שלא תתבייש וכל איש מחויב לראות שתהיה אשתו בקיאה היטב באלו הלכות וטוב ונכון שקודם שנכנסות בנות ישראל לתופה אבותיה או קרוביה יבררו לה איזה עקרים מהלכה זו אותן הדינים שצריכה להן לידע ובזכות זה יתברכו סמיעין הברכות ויזכו לבנים ת"ח ואריכת ימים :

נדה. אונ אפיז אונקע וואס מ'אזט קעבין דארף זי וויסען אז עס איז אהן גיירט גרויס שטראף און שרעקדיקע יסורים אויף יענער וועקט פאר דיזע פארשטאנדע עבירה און זי וועט דארפן אפ קעבין דין און חשבון פאר יענער מאל דארום האבן מיר איבער גיט געדרוקט דיא אנהער מיט דיא גייטע דנים פון הלכות נדה פון הייליגען גאשעצקער צדיק הגאון הקדוש ר' שמואל זלמן זלה"ה אב"ד רק"ק ווארשא אז יעדע פרוי זאל זיך צייט געטען צו לייענען און דער פון גישט אפ צו גיין דאס גרינגסטע זאך און ווער עס קען גיט לייענען זאל געטען זיין אנדערע פרוי זי זאל אידך גוט ערקלערן. און רמב"ם גישט זיך צו שעסען. זי זאל זיך פארשטעלן אז זי דארף האבן איין מוכה וואס איז נוגע אין איר קעבין וואקט זי זיך געוויס גיט שעסען געט דאס איז נוגע אין דיא וועקט אין יענע וועקט און איז קינדערקער קעבין דארף זי זיך געוויס גיט שעסען און יעדער באן איז מחויב צו זעהן אז זיין ווייב זאל אין דיא דנים גוט קלאר זיין. און דאס רעכט איז אז קיין יודישע טעכטער זאלן פריער אונטער דער רופה גיט גיין ביז דיא עקטערין אדער אירע פריינד זאלן איר אויס קערנען דיא דייטש דנים פון ראנגענט וואס זי דארף וויסען. און בוכות זי וועלן זיין גיבענדיגט ווערן (ספעציעל בברכות) און וועלן זיך זיין צו האבן קינדער מלמדי חכמים און צו ארייבן ימים :



גדר עולם

א.

בר איש מחויב לפרוש מאשתו סמוך לווסתה היינו סמוך לזמן שהיא רגילה לראות ואפילו עדיין לא ראתה ואם אין לה זמן קבוע לזה צריכה לשאול אצל מורה הוראה איך לנהוג עם הפרישה שלה :

ב.

כל אשה שצריכה לשאול שאלה בעניניה איננה רשאה לשאול אצל אשה אחרת כ"א אצל מורה הוראה. ולמע"ה שאשה לא תרחיב בנפשה לפסוק איזה דין :

ג.

כל אשה שמרגשת שנפתח רחמה או שיצאה ממנה ליתת צריכה תיכף לבדוק עצמה בתהיבת בר נקי וכשתמצא איזה דבר לח אם היא לבנה לגמרי מהורה ואם אינו כך או שנפתחה רחמה ובדקה ולא מצאתה אח"כ כלום צריכה לשאול שאלה וכן אם לא בדקה תיכף משנפתחה רחמה צריכה ג"כ לשאול שאלה :

ד.

בזמן שהיא מטאה בין מרס בין מכתם עד אחר המבילה צריכה להיות מרוחקת מבעלה שלא ינעו זה בזה. היא אסורה לישן על מטתו וכן הוא על מטתה אף שלא בפניה וכ"ש כשגם היא שוכבת שם בודאי אסור להם לישן יחד אף כשהם מלוכשין בבגדיהם והעין מזה גדול מאד ויש עבור זה עונש גדול והובא בסה"ק שרומה י"ה לאחר שמגלגל עצמו בבית הכסא. וגם צריכין ליותר כל זמן גידותה קודם המבילה

א.

יעקב אשה אין ויך כדאיב אפ צא ליעקב פון אידר סאן ווען עס קומט אויס אידר (ווסת) דאס מיינט מען ווען זי איז גיזאקענט צא ווען אפיר זי ויז האט גאך גיט גיזעקען און אז ויז האט גישט. קיין גיזעקע צייט כזו ויז פרעגין א שאלה ביא כ"ה תרצה וויא זי נאר ויך טוהג ויין מיט דעם אפ שייקען :

ב.

יעקב אשה וואס דארף פרעגין א שאלה פאר זי נישט פרעגין ביא. קיין אנדערע אשה. גאר ביא איין מודה תרצה. און למעשה. קיין פרויא נאר ויך גישט דער וועגן צא פסקענען :

ג.

יעקב פרויא וואס ויז האט גישפירט אז אידר מיטער אדער גיבירט האט ויך געפוינט. אדער ויז שפירט אז עס איז געפוינט פון אידר. כוס ויז ויך באקד גוט בודק ויין מיט אריין מיטקעל. און ווען ויז גיפוינט אנאקסיוס און עס איז גאנץ קלאר איז ויז טוהר. אפער ווען עס איז נישט גאנץ קלאר. אדער אפיר ויז געפוינט גאר גישט כוס ויז סאכען א שאלה. דעם גרייכען אז ויז האט ויך גישט באקד בודק ווען כוס ויז איך סאכין א שאלה :

ד.

ווען ויז איז טמא ביא פון דם אדער פון איין פלעק ביז נאך דא טבילה כזו ויז ויין דער גיטערט פון איר סאן. ויז וואגין ויך גישט און רעדען איינער דעם אנדערען ער פאר נישט שלאפן ביא אידר אויפן בעטיג ווען ויז איז אפיר גיטא און בפריס אז ויז איז אויך דא טארין וויא פונדאי גיט ויין אין איין בעטיג אפיר אז ויז וועגן גיידע און גיטארין ויז עבירה איז דער פון ווער גרויס דאס איז דער פאר דא איין שיעקענער עוש ווער גיטארין אין ספרים וקדושים דאס איז גרייך וויא ביא וואקענערט

גדר עולם

שלא להושים או לזרוק שום דבר מידה לידו, ויהיו והירין שלא יראה כשרה במקום המכוסה. ולא ישחקו שניהם יחד ולא ידברו דברי היתול וקלות ראש ולא יאכלו ביחד מכלי אחד והוא אסור לאכול או לשתות מהמאכל או מהמשקה שנשאר ממנה אך אם שפכו אל כלי אחר מותר לו לאכול או לשתות. בכל אלו הדינים אין חילוק בין הימים שרואה בהם דם ובין הימים שסופרת השבעה נקיים כי כל זמן שלא טבלה הרי היא גדה נמורה לכל הדינים ולמעה"ש שלא יקילו עצמן בכל אלו הדברים [ועוד כהרבה דברים המוכח בנמ' ופוסקים עתה לסרה לעשות לנפלה] כי הם עבירות גדולות ולא יחטאו ח"ו את ימיהם :

ה.

דיני הפסק טהרה

כל אשה שנמטאת מדם או מכתם יכולה לעשות ההפסק טהרה ביום החמישי אם פסק מלזוב דמה היינו אם נמטאת ביום א' תוכל לעשות ההפסק טהרה ביום ה' ולמעה"ש ולמעה"ש לזוהר הימב שיהיה ההפסק טהרה כדן כמו שנכתוב בסמוך :

ו.

בדיקת ההפסק טהרה צריכה להיות סמוך לשקיעת החמה שהוא ערך שעה קודם הלילה. ואם היה בין השמשות צריכה לשאול שאלה אצל מורה הוראה [ומה שכתוב בספר מעין מהור אחד בין השמשות הוא טעות הרפוס] :

וזה אין איין בית הפסק גם בארץ פקע וזה היטין אין דער צייט וואס ווא איז איין נדה גיט דער באנגען אדער ווארפן. קיין שום וואך איינער דעם אנדערין. וויא זאלן זיין גיהיט אז ער זאל גישט זעהן איד פאר בארגן זייב וויא זאלן גישט באקען צוא זאפען אונ גיט עסין צוא זאפען פון איין גדי ער טאר גישט עסין אדער טרינקען פון דער גדי וואס ווא קאכט איבער. גאר אז סען האט איבער גינאסען אין איין אנדערע גלי סעג ער שוין עסין אדער טרינקען. עס איז גיט קיין (חילוק) אונטערשייד ביא דא סעג וואס ווא זעהט דם. אונ ביא דא טעג וואס ווא צייגט שוין דא היינע טעג דא ווא גייט טבירה. איז ווא גאד ארעכטע נדה קיינען אקע זאפען. למעשה גישט צוא פערבריינגען וזה גאדער שפארק אפ גיהיטען צוא זיין אין דא אקע דינים. ווארים דאס איז גרויסע עבירות. וויא זאלן דו ווייזען גאדען גישט פאר זינדען :

ה.

דינים פון אפ ציען.

עקער אשה וואס איז קטא גינארין פון דם, אדער פון איין פקעק. קען ווא מאכן דעם אפצוג אין פינפטען טאג. אויב עס האט שוין אויף גיהערט צוא גיין פון אידער דם. היינו אויב ווא איז קטא גינארין וונטיג קען ווא טאקען דעם אפצוג דאנערשטיג למענה ומענה נט גיהיט צוא זיין אז דער אפצוג זאל זיין דעקטיג דין וויא ווייטער נעמט שטיין :

ו.

דער אפצוג בארף זיין איידער דא זין גייט אונטער דאס איז אין ערה איין שעה פאר נאכט. אונ אויב עס איז גינען ווייזען ווא איין האקען עעה פאר נאכט בארף ווא

ההפסק מוהרה צריך להיות כך. תרהוץ היטב אותו מקום וסביב ותלבש כחונת לבנה ותציע על ממתה סרין נקיה ותקח חתיכת בד נקיה לבנה מפתה או מצמר גפן [באנוויל] ולא תהיה חרשה אלא ישנה ותעיין אם היא נקיה ולבנה היטב ובוה תעשה הבדיקה היינו שהכנים את הבד באצבעה עמוק עד המקום שמינשת כשהיא עם בעלה והבדוק היטב בכל הצדדין בחורין וסדקין ואם כבד לה מאד להכנים הבדיקה בעומק כ"כ כמו שכתבנו לכה"פ תראה להכנים בכל כחה עד המקום שירה מנעת בכל האפשרי ולבדוק בכל הצדדין בחורין ובסדקין. והאשה שאינה עושה כן ומבנסת הבדיקה כ"א מעט ומקנחת עצמה אין בדיקת הפסק מוהרה שלה כלום ולא תיעיל לה טבילתה והרי היא בחזקת נדה [בחייב כרת ר"ל] :

מהנכון שתנהג עצמה שאחר בדיקת ההפסק מהרה תכנים חתיכות פשתן נקיה בעומק וגם יהיה דחוק ויהיה מונח שם עד הלילה ואח"כ תוציא ותראה אם היא נקיה:

מיום המחרת שאחר בדיקת הפסק מזהרה זו תתחיל למנות השבעה נקיים ומחויבת לברוך עצמו. שתי פעמים בכל יום משבעת הימים שחרית וקדם הערב בחתיכת

וְיֵאָמֵר אֶל שְׂאֵלָה (אֲנִי וְאַתָּה אֵין סֶפֶר מִעֵינֵי מְדוּרָה שְׂמִינִים נֶאֱדָר בֵּין הַשְּׂמִינִים אֵין כָּאֵם
צִיָּרָא מִן דְּרוּק :

דער אָפּצוג דאָרף זײַן אזוי, וואָס זאָל זיך נישט צורום וואַשן דאָס אָרעם און אַרומ
דעם אָרעם. און אַן טוען אָנקאָרד דעם. און גלייכן אָנקאָרד זיינען. און נעמען אַנאָן
זײַן שטיבל פֿון לאַווינגס אָדער פֿון באַנאָויל. גלייכט קיין גלייכט שטיבלע און גלייכט קיין שטיבלע
גאר איין אַלעם שטיבל. און בײַ אַלעם אַיב עס איז נישט זײַן און נײַס. און סײַם דעם
שטיבלע כאַפֿן דאָס דאָרף. היינט וואָס דאָס שטיבלע צײַן גלייכען און דעם אָרעם סײַם
דעם פֿינענער גאָנץ טיף. אזוי נײַס וואָס וואָס איז אַלע וואָסעם סײַם אײַדער
באָן און זאָל זיך נישט בלויז זײַן און אַלע וואָסעם און אַלע וואָסעם. און נעמען עס איז
אײַדער גאָנץ שווערער צײַן צו אַלע גלייכען אזוי וואָס דאָס שטיבלע. צום וואָסעם סײַם וואָס
נעמען סײַם אַלע גלעכעם צײַן צו אַלע גלייכען אזוי טיף וואָס עס איז גאר שווערער און
בלויז זײַן און אַלע וואָסעם און אַלע וואָסעם. און דאָס אַלע וואָסעם און גלייכט און גאר
וואָס גלייכעם צײַן אַפֿיסל און וואָסעם זיך אַפֿס און דער אָפּצוג גאר גלייכט גלייכעם. און
עס העלפט גאר גלייכט אײַדער שטיבלע און וואָס איז וואָסעם אַנדה (באָוויב ברת רבי) :

עס איז גלייך ווי נאך דעם אפגעגאנגען וואס איז פרייגען אריין
 טיפער האבן מיר און איר. און עס וואס דאס איז דא. און דער נאך ווען
 אויב עס איז גאנץ גלייך :

פון מאמע'ס זיידע'ס אָנזעהן וואָר וואָ אין הייַזקען צייַלען דיאָ וויקען הייַזע פֿעג. אונד
וואָ

בד נקיה ולהכניסו בעומק כנ"ל ואם כבר לה לעשות כן בכל יום למעשה"ש לכה"פ פעם אחת בשבועה ימי נקיים [והעיקר ביום ראשון] מוכרחת לעשות הבריקה מטש כבדיקת ההפסק טהרה ושאר הכדיקות העשה איך שהוכל. אך כל אשה צנועה בל היקל עצמה בהכדיקות והכרך עצמה היטב כל שבועת הימים ואם לא בדקה עצמה היטב אף באחד משבעת הימים כבדיקה טובה בעומק כמו שצריך להיות ורק הכניסה מעט וקנחה עצמה אינה נחשבת השבעת ימי נקיים לכלום וטבילה אינה טבילה ועדיין היא נדה גמורה :

• י •

כל הכדיקות צריכות להיות לאור היום ולא לאור הנר ולא לאור האבוקה [לאמפ] :

• יא •

השבועה ימי נקיים צריכין שיהיו רצופים דהיינו שלא תראה בכל אלה הימים שום דם ולא שום כהם. ואם מצאה דם או כהם באמצע השבעה נקיים שנמסאה עיניו. צריכה לחזור ולספור שבעה נקיים מחדש ולעשות מקורם בדיקת הפסק טהרה עוד הפעם כדן הנזכר למעלה, אלא שאינה צריכה להמתין חמשה ימים עד עשיית ההפסק טהרה כמו בתחלה אלא באותו יום שנמסאה מדם תוכל לעשות קודם הערב ההפסק טהרה וממחרת תתחיל לספור השבעה נקיים :

• יב •

במצא איזה נשים שאינן יודעות איך להתנהג וכאשר צריכין לעשות ההפסק טהרה

זיא איז כהניב זיך בנדק צוא זיין צווייט מאל יעדען טאג. איז דער פריא און פאר באקט אדע זיבען טעג. באגין טיף מיט אריין טיבעל. נאדער ווען עס איז אידער שווער אזוי טיף בנדק צוא זיין וויא עס דארף זיין. למענה איז ווייניגסטען איין באדק פון דא זיבען ריינע טעג (און דער הויפט איז דעם ערשטן טאג) כוז זיא באקטן א בדיקה אזוי וויא דא בדיקה פון אפצוג און איז דא רעשטע טעג גיוויינדליכע בדיקות. נאר יעדע פרומע אשה זאל זיך נישט גרינג באבין און זאל אדע טאג גוט בנדק זיין. אפער ווען זיא האט קיין איין סאל פון דא זיבען טעג אויך נישט בנדק גינען באגין טיף וויא עס גייער צוא זיין. נאר אביסלע אריין גיברענגט און אפ גיווישט. איז אידער זיבען ריינע טעג נישט גייענדיג. און דא טבילה איז קיין טבילה נישט. און זיא איז ווייטער אדעכטע נדה :

• י •

אדע בדיקות בארפין זיין בייא דא ליכטיקייט פון טאג נישט בייא קיין קעכט און נישט בייא קיין קאכט :

• יא •

דא זיבען ריינע טעג בארפין זיין דארף אנאנדער. זיא זאל איין דא טעג נאר נישט גיפנען קיין כם און קיין שום פלעק. און ווען זיא האט גיפנען דם אדער איין פלעק איז טיטען דא זיבען ריינע טעג וואס זיא איז טאג גיווארין כום זיא אויפס בייא צייגען זיבען ריינע טעג. און באבין איין גייעם אפצוג רעכטיג וויא אויבן איז גיטמאנען. נאר זיא בארף נישט נארטן פיר טעג אויף דעם אפצוג. נאר ווען זיא ווערט ריין קאן זיא פאר באקט באבין דעם אפצוג און פון סארגין אן הייבן צייגען זיבען ריינע טעג :

אינן בודקות עצמן קודם הערב שמש ואומרת שמכוננת במחשבה שהתחיל ההפסק מהרה מביום ובליילה עושין הבריקה מודיעים אנחנו איהן שהם בחזקת נידות גמורות כשעושין כן ומצוה לפרסם מעוהן זאת :

יג.

כלה קודם חתונה צריכה לספור שבועה נקיים קודם מבילתה וההפסק מהרה והבריקות מהשבועה נקיים שזה הוא לבריקת שארי נשים ואסור לה להקל עצמה ח"ו בשום אופן אף כחוט השערה :

יד.

תתחיל לספור השבועה נקיים כמוך לחתונה כשיודעת בבירור הזמן המוגבל שהחתונה צריכה להיות :

כו.

אם כאמצע ספירת השבועה נקיים אירע שנתאחר זמן החתונה ולא תהיה בהיום אשר חשבו בהחלה צריכין לשאל אצל מורה הוראה אם צריכה לספור השבועה נקיים מחדש. ומצוה רבה לפרסם זאת כי כמה אנשים אינן יודעין זה שצריך לשאל שאלה על דבר זה וסוברים כי כיון שספרה שבועה נקיים ריה :

יב.

מיידי ווייפער וואס ווייסן נישט, אונ אז ווייז בארפין מאכן דעם אפצונג, נענין ווייז ויה נישט בודק פארנאכט, נאךר ווייז ווייז און ווייז האבין אין ווען, אין ווייז נאכט מאכן ווייז דא פריקא, ואלן ווייז ווייסן אז ווייז ווען דעקטע נידות, עס איז א סתירה דאס קפריסם צוא ויין :

יג.

א פריקא פאר דא חתונה כזו ציילן ווען היינע מעג פאר דער מביקה, און דער אפצונג אונ דא בדיקות פון דא ווען היינע מעג איז גמיר ווייז איין אנדערע אשה ווייז מאכר ויה גאר נישט פאר גרינגערין חזו אויף גיין שום פאך דא סינדעקטע הארד :

יד.

ווא נאך ערשט און הייבין ציילן דא ווען היינע מעג נאכט פון דא חתונה, ווען ווא ווייסט שוין קלאר, און ווען ווען דא חתונה נעם ויין :

כו.

אז אין מיטען ציילן דא ווען היינע מעג, האט ויה נאכט איין עיכוב אז דא חתונה נעם נישט קענען ויין אין דעם מאג וואס מען האט פריער אפ נישטיקט, בארף מען פרייגן א שטאקע אויב ווא בארף איינער נישט ציילען ווען היינע מעג, עס איז א גרויסע סתירה דאס קעקאנט צוא מאכן, מיידי פיל מענטשן ווייסן נישט אז בארזם בארף מען פרייגן א שטאקע, ווייז מיינען אז ווא האט נאךר גרייט ווען היינע מעג איז שוין גענוג :

גדר עולם

טז.

דיני טבילה

ביום שצריכה לילך לטבילה לא תאכל בשר כל היום וולת אם אירע טבילה במוצאי שבת מותר לה לאכול בשר בשבת אלא שהנקה היטב בין שיניה בערב קודם לטבילה כי אם יש דבר מה בין שיניה או על שיניה טבילה אינה טבילה גם לא תלוש עיסה ביום טבילה ולא תנע בכל דבר הנדבק על ידיה. אך אם צריכה לעשות לכבוד שבת העשה הכל ואך הרחויץ עצמה היטב אתר זה :

יז.

צריכה לילך לבית הטבילה בעוד יום בכדי שתוכל לרחוץ את עצמה ולסרק ראשה וליטול צפרניה וכל מה שצריכה לעשות העשה הכל ותעסוק בדברים אלה עד שתחשך. ואם אין באפשרי לה לעשות הכל קודם שחשכה מותרת לעשות כלילה אך כל העשה במהירות ורק בישיב הרעה. ומאד יש לזהר שהאשה העומדת על הטבילה כל החפץ והרחק בהנשים שיכלו מעשיהן שע"ז לא יוכלו לעשות הכל כדון והאשה הרוחקת בהנשים שימחרו מעשיהן מחמאת את ימיה בזה ועונה השא ואסורה להיות עוד מטינית ע"ז אם לא תמיב מעשיה :

יח.

צריכה לרחוץ היטב כל גופה וכל מקומות הנסתרים צריכה למחר אותם שלא השאר

טז.

דינים פון דיא טבילה :

דעם מאג ווען זיא בארף גיין טבילה זאל זיא דעם גאנצן מאג קיין פגייט נישט עסי. באהר אז זיא איז טובל כוצאי שבת (שבת צינאבט) מעג זיא שבת עסין פגייט. נאר זיא זאל זיך גוט אויס שטעכין צא ווישען דיא ציין פאר דער קביקה. ווארום אז עס איז עפעס דא צא ווישען דיא ציין אדער אויף דיא ציין. איז דיא טבילה נישט קיין טבילה. אויף נאר זיא דעם גאנצן מאג נישט קענען קיין פייג און נישט און ריזען קיין קעקענענע זאף. ווען זיא בארף טוהן קבול שבת. קעג זיא מעגן. נאר זיא זאל זיך באנדן דער גאף גוט אפ וואשן :

יז.

זיא זאל גיין צייטליך פאר נאכט אין סבך. קבי זיא זאל קענען זיך באדין צוואגן ארעם וואס מען בארף טוהן אקעס פאר נאכט אט עס זאל דיערין אין דער נאכט אריין. און ווען עס איז אפער אידן נישט מעקלד אקעס צא טוהן פאר נאכט. מעג זיא טוהן פייג נאכט. נאר זיא זאל נישט טוען האלדנדיג נאר גימאכין. רכענדיג דיא טימערין זאל נישט יאגן אויף דיא נייבער ביא דעם באדין. קבי זיא זאל קענען אקעס טוהן פדין. און דיא טימערין וואס יאגט אויף דיא נייבער פאר וינדקס זיא זיך אידען יאדען. און זיא טאגער נישט ויין קיין טימערין :

יח.

זיא זאל זעהן זיך גוט ארום וואשן דעם גאנצן גוף. און אקע פארפארענע ערשער קיין צא באדין. עס זאל אויף אידן נאר נישט קעקענען. און דיא זיך גוט צא קעקענען

עליהם שום לכלוך. וצריכה לפרק ולחוף את שערותיה היטב וכל זה יהיה במים חמין. ואחר רחיצתה צריכה להשניח היטב על כל גופה אם אינו רבוק שום לכלוך בגופה ואם נקי הוא לנכרי ובהמקומות שלא תוכל לראות בעיניה המשמש בידה אם אין שם לכלוך וכן כשהולכת על המדרגות אל המקוה ומתלכלכים רגליה בעפר ושיט תרחוץ אותם היטב במי המקוה קודם מבילתה ותעיין קודם המבילה על רגליה ובין אצבעותיה אם הם נקיים :

יט.

האשה העומדת על המבילה צריכה להשניח היטב שלא תצא מהאשה המובלת בשעת מבילתה שום חלק קטן מגופה מן המים וגם על שיערה מאד צריכה להשניח שלא יצופו למעלה מן המים כי אף אם יצאה רק מקצת משיערה אחת כהרף המים לחוץ אין מבילתה טבילה כלל והרי היא עדיין בגדותה באיכור כרת ר"ל ע"כ צריכין ליוהר מאד בזה. ומנהג טוב שהנשים לא ישאו על עצמן שערות גדולות כדי שלא תבאנה לידי מכשול במבילתן :

כ.

לא המבול עצמה בקומה זקופה וגם לא השוח הרבה יותר מדי [וע"כ צריך שיהי' גובה המים לכה"פ כאצבע למעלה ממבורה (נאפיל) כי יש מקומות בגוף שנסתרים כשעומדת בקומה זקופה וכן כששוחה עצמה הרבה ולא תבא שם המים אלא צריכה לכפוף עצמה מעט כמו בעת שעורכת עיסה. ידיה לא יהיו סגורים רגליה לא יהיו

אנא אוים צוואגין. אנא דאס אקעס זאך גיין מיט וואקעס וואקער. אנא נאך דעם פאדן זאך זיין זיך גוט צורום זעהן דעם גאנצען גוף אויב עס קלעבט גישט עפעס אויף דעם גוף. אנא אויב ער איז גאנץ ריין. אנא דיא ערשטער וואס זיין קען גישט דער זעהן מיטין אויג זאך זיין צורום מאפין מיט דיא הענד אויב עס איז נאך ריין. גם אז זיין גייט אראפ אין סקנה אנא דיא פיס ווערן איין גיטעמין אין פקאפע זאך זיין פאר דיא מביקה גוט אפ וואשן אין סקנה דיא פיס אנא צווישן דיא פינגער אנא בייא קעקען אויב עס איז נאך ריין :

יט.

דיא טיקערין דאך שטארק אקמוגן געבן פלעזט מביקה אז עס זאך גישט ארום שטארקן גיין טום דאך פון זאצין גוף פון וואקער. אנא אויף דיא דאך שטארק אקמוגן זאך געבען עס זאך גישט צורום שטארקן אדער שוויסען איבער דעם וואקער. ווארום אז עס דאט צורום גישטאדט פון וואקער אפיין איין פרעג פון איין דאך איז דיא מביקה נאך גישט קיי מביקה אנא זיין איז ווייטער איין רעכטע גדה ע"כ איז אקמוגן טוב אז ווייטער זאלן גישט גיין אין גרויסע דאך גדי זיין זאלן גישט קעקען זאך קיין מביקה :

כ.

זיין זאך זיך גישט סבב גיין נאך אויף גישטעלם. אויף גישט שטארק איין גיבוטען דען עס איז דא ערשטער אין גוף וואס ווערן פאר פאדגן דאך דעם. אנא דאס וואקער קיבט גישט אויף זיין דאריבער זאך זיין זיך סבב גיין אפיסעל איין גיבוטען אזוי וויא זיין וועלנערט מייג. דיא הענט זאל זיין גישט האלטן זאך גיבאכט. דיא פיס זאך זיין

גדר עולם

מדובקים זה בזה שאם היו הנליה מדובקים זה לזה וידיה סגורים עד שלא היכל לבא שם המים ביניהם לא עלתה לה מבילתה. פיה אינה מחויבת לפתוח שתבא מיץ לפיה אבל לדבק שפתיה ביותר אסור. אך צריכה שיהיו שפתיה רפויים כמו שהם תמיד. עיניה אסור לסגרם היטב וכן לפתחם ג"כ אסור אלא צריך שיהיו סגורים מעט. וצריכה לזוהר בכל אלו הדברים כי כמה דברים מעכבים המבילה אף בדריכר ואם לא זוהר בהם תפסל את מבילתה. ולכן לא תעשה המבילה במהירות כ"א ביושב הדעה כרי שתזכור את כל אשר צריכה לעשות ובכל אשר צריכה לזוהר :

כא.

אם אירע מבילתה בליל ש"ק צריכה לילך לבית המרחץ בעוד היום גרול לא פחות משעה שלמה קודם זמן הדלקת הנרות כדי שיהא לה שהות להקן את עצמה היטב קודם זמן הדלקת הנר שלא הבא לידי חילול שבת ח"ו ותוכל לילך להדליק נרות שבת בזמנה ואח"כ תלך לבית המבילה. ואם נתאחרה ותראה כי לא יהיו לה שהות לבא להדליק הנרות בזמנה תגיד לבעלה שהוא ידליק הנרות כדי שלא תצטרך לסדר את עצמה מחמת זה וע"י המהירות לא תעשה הכל ח"ו כיאות. וקודם כל דבר תטול צפרניה ותסרק את עצמה כל עוד שלא שקעה החמה כי משתשקע החמה וחשכה אסור לעשות זאת ומסילא תהא צריכה לדחית מבילתה ליום אחר. ואם שכחה ליטול צפרניה ושקעה החמה צריכה לישאל אצל כורה הוראה. והנני מזהיר ומודיעם כי האשה

גישט האקטען צוא נאקען. ווארום אז וואס דיאט דיא הענט גיטאקטין צוא גיטאקט. אדער דיא פיס גיטאקטען צוא נאקען וועלכעס דאס וואסער קען גישט ציין קיטען. אז דיא מבילע גישט קיין מבילע, דאס מוז דאך דיא גישט עפענען עס זאל ציין גיין וואסער אין מוז. אויך זאל דיא גישט שטארק צוא מאכן דיא ליפן. גאר זאל זאל דיא אביסער צוא האקטין צווי וויא עס איז גיין גיטאקט. דעם גלייכען דיא אויגען זאל דיא גישט שטארק עפענען. און אויך גישט שטארק צוא באקטין. גאר אביסער צוא גיטאקט. וואס מוז גיין אריינט ניין אין דעם אקטען. ווארום אז דיא איז גישט גיין אריינט אין דעם אקטען אז דיא מבילע גישט גיטאקט פאר קיין מבילע. אפער דעם זאל דיא מבילע גישט מאכן האקטין. גאר ביט ויטוב בודעט. וואס זאל אין זייען דאבין אקעס וואס דיא דאך מוזן. און אקעס וואס דיא דאך גיין אריינט ניין :

כא.

אז דיא מבילע קיטט אויס פרייטיג צוא גאכט זאל דיא גיין אין פאר גאנץ פריא ציין טאג און ווייניגסטנס א שעה פאר זיכט צינען פרי וואס זאל אקעס קענען פארטיג מאכן זיך פאר גאכט וואס זאל גישט קיטען צוא חילול שבת חו וואס זאל גיין אהיים זיכט צינען אין דער צייט און דער גאנץ זאל דיא גיין צום בית המבילע. און אז עס איז שוין שפעט דאך וואס הייסן איידען וואס גייט אונזע דעם מאן זיכט צינען פרי וואס זאל זיך גיט באפין אהיים היילן גיין זיכט צינען ווארום דאך דעם קען וואס גיט מאן צאן וואס קען דאך און וואס דיא קיטט אהר אז דאס ערשטע דיא נעניג אהר צוא נעקען און אויס צוא קעקען זיך איידען דיא זיין גייט אונזער ווארום אז עס ווערט שבת מאר קען דאס גיט מאכן. וועט זאל דאך גיט קענען גיין אין מבילע און אויב וואס האט פאר געקען אפ שנייען און דער ווייך איז גיין אריין שפעט דאך וואס פארענן אשאקא. קען איז בזהיר און קען ווארינט גאנץ שטארק אז דיא אשט וואס געייט נעניג זאל דיא

אשר הסרק את שערך או ההתק צפרניה אחר זמן הדלקת הנרות היא מחללה שבת
שיש בוה עון מיתה ח"ו ומה שאמרות איוה נשים כי מפני מצוה טבילה מותר לימול
הצפרנים או לסרק את שערך גם אחר זמן הדלקת הנר מודיעים אנחנו כי מועות הן
ברבר זה כי לא הותר שים איסור מחמת מצוה זו ולמעה"ש שלא להקל עצמה ובל
החמא את ימיה בעין חלול שבת ח"ו :

כב.

הנה יש עוד הרבה דינים מהלכות גרה הכתובים בספר מעין מהור ועוד בכמה
ספרים אשר כל אשה מחויבת ללמוד אותם ולא כאיזה נשים שאמרות שהדינים
מספר מעין מהור הוא רק לנשים צדקניות. לא כן הרבר אלא שכל הדינים מספר
מעין מהור מחויבת בהם כל אשה ואשה ואסור לסור אפילו מאחד מהדינים אפילו כחם
השערה אם לא בשאלה מורה הוראה ואנחנו כתבנו בוה רק עקרי דינים המצויים ביותר
שמחויבת כל אשה ללמוד איהם הרבה להיות בקיאה בהם שלא תכשל בהם ויש במה
נשים עלובות אשר לא ידעו לקרות בספר ומחמת זה נכשלים ר"ל בכמה דברים שהם
ח"ו כנרות גמורות. ע"כ אנו מבקשים מאד מאד שאותן הנשים היודעות לקרות בספר
ירחמו על אלה הנשים העלובות שלא יחמיאו ימיהם ח"ו ולהוריע וללמוד אותן את עקרי
הדינים הנחוצים עד שיהיו בקיאות בהן וידעו ליהרר בהם ובזכות זה יוכו לכל מיב ואושר
בעוה"ז ובעוה"ב אמן :

כג.

יולדת במדינתנו אינה צריכה להמתין שמונים יום לנקבה כמו שנוהגת איהה נשים.

צייט פון לעבט צינדן. איז זיא כחלל שפּת וואס עס קומט דער פאר מיקה ח"ו את
וואס מייז ווייבער זאגן אז וועגן דיא מצוה פון מביקה מעג מעי שיעידען נעגיד גרער
קעמען אָדער צוואנגן נאך דיא צייט פון ליבט צינדען. וועגען מיר מודיע אז ווייז וועגען
אין דעם גאר גיצאקט, עס איז קיין שום נאך גישט טאָר ציא ליב דיא כחלל פון
מביקה. אונ רעפּעטיר ח"ו גישט וך במיר ציא זיין ווייז זאלן וך גישט פאר וינדריקען
ויערע יאָדען :

כד.

עס איז דא נאך פיר דינים פון גרה וואס שטייען אין ספר מעין מהור. את
אנדערע היינדיקע ספרים וואס יעדע אשה איז ווייז מחויב ציא לערנען. אונ גישט אזויא
וויא מייז זאגן אז דיא דינים פון ספר מעין מהור איז נאך פאר דיא פוזמע ווייבער. עס
איז גישט אזוי. נאך דיא אלע דינים פון ספר מעין מהור איז פאר יעדע אשה מען טאר
גישט אפ מרעטקן דיא מינדעסטע דאר פון אלע דינים בידין מיט א שאַדל פון א מורה
הוראה. אונ מיר האבן נאך דא גישטעקט דיא דויפט דינים וואס גיוויינמליך איז. וואס
מען בארף ווייז שפאקט ציא לערנען אונ גוט קאדיר ציא זיין. אונ עס איז געבאָה פאר
האנדקן פיר ווייבער וואס קענען גישט ליענען דערום ווערן ווייז ח"ו נאָשט (גישטדריקלע)
אין פיר זאכן וואס ווייז וועגען ח"ו רעכטע גירות. ע"כ פעט מען זיער אונ זיער אז דיא
טאס קענען ליענען זאלן ווערן בחקנות ציא האפען אויף ויערע יאָדען אונ ווייז ציא
זענען אונ קאדיר ציא כאבן אין דיא גייטיגע דינים. ובזכות זך וועט ווייז גוט אונ
וואָרד זיין אויף דער וועלט אונ אויף יעדע וועלט אָהן :

איוולדת

אלא מיד אחר ארבעה עשר יום מיום לידתה לנקבה ושבעה לזכר והיא נטהרה מרם
 תוכל לעשות בריקה הפסק טהרה ותתחיל לספור שבעה ימים נקיים ותמבל כדון ומותרת
 לבעלה אך אם הבא דם אחר מבילתה אמורה לבעלה כמו כל הנשים :

כנ.

איןקרת בארץ ויא גיט ווארטין אין אינוועקע פדיתות קיין אכטציג טעג קנקובה וויא
 אנדערע ווייבער נענען זיך נידג נאר וויא גייט אונזעק פערצין טעג פון גיווינען צוא
 איין נקבה אונ זיבען טעג פון אונזר אונ ויא איז היין גיווארין פיר כס קען ויא פאכין איין
 אפצונג אונ אן הייבין צוא איידין זיבן ריינע טעג אונ שיבר זיין זיך איז ויא טוקר צום
 פאן נאר אז ויא נעט איבער אגיים זענן דם נוערט ויא אויך אכור צום פאן אקראט
 ויא זקע :



חתימת הספר

וְעַד זֶה אֵבֶרֶס וְיִסְרִי וְנָאֵם אֵלֶּי אִיִּי גִיבְרָאֲכִין גִּינְאָרִין אִין אִיִּינִקֶע עֲרֻפְטֶר אִו
בְּהִרְסִים מֵאֲנִצִּין מִיִּיִדְרִיקֶה אוֹיִף תְּחִנּוֹת אִין אֲגְרוֹיִסְטֶר עָן אִו וְיִיא וִינֶען דָּעֵר מִיִּם
עוֹבֵר אוֹיִף כְּמֶה עֲבִירוֹת דִּיא גִבְרָא זֶאנֵט אִו אִיִּינֶעֶר אִין מְבִין צוּא קִקֹּן אוֹיִף אִיִּין אִשָּׁה
אֲפִילוֹ אוֹיִף אִיר מְרִינֶעֶר פִּינֶעֶר אֲפִילוֹ עַר דֵּאט תוֹרָה אִין פֿעֲשִׁים מוֹכִים וְיִיא אֲוֹנֶעֶר
הִילִלְקֶעֶר מִשָּׁה רִבִּינוּ וְעַט עַר נִיט גִיִּישִׁינְקֵט וְעוֹרִין פֿון גִּיהֶנֶם אֲוֹן דָּאס אִין דָּאָף פֿאַרִין
קִקֹּן אֲרִיִן אֲוֹן כָּל שָׁבֹן אִו עַר מֵאֲנִצֵּט אוֹיִף מִיִּם אִיר אִין עַר עוֹבֵר דוֹרֶף דָּעס וְנָאֵם
דִּיא תוֹרָה זֶאנֵט וְלֹא תִתּוֹרֹ אֲחֵרִי לְבִבְכֶם וְאֲחֵרִי עֲנִיבְכֶם אִין דָּעֵר מִיִּין אִיר זֶאֲלֵט נִיט
אֲוִס־עוֹהֶן נָאָה אִיִּינֶעֶר הֶאֱרִצִּין אִין נָאָה אִיִּינֶעֶר אִיִּינֶעֶר דִּיהִינוּ מֶהֱע זֶאל נִיט נָאָה גִיין נָאָה דִּיא
בְּנָאָה פֿון גּוֹף וְנָאֵם דָּס מְעַנְטִשִׁין וְוִילְצָאָה וְיִיא בְּאֵלֶּר דָּאס אִין נִיט גֶאָסֵט רָצוֹן אֲוֹן עַר
אִין עוֹבֵר אוֹיִף דָּעס פֿסוֹק וְנִשְׁמַרֵת מִכֵּל דִּבֵּר רַע זֶאנֵט אוֹיִף דָּעס דִּיא גִסְרֵא אִו דָּאס
אִין אֲפֶאָרְזֹאג אִו דָּעֵר מְעַנְטֵשׁ זֶאל נִיט הֶאֱרִצִּין קִיין הֶרְהוּרִים דָּאס הִיִּיבֵט מִיִּאֲוִסֶע
גִּיבִינֶקֶען כְּדִי עַר זֶאל נִיט קִינֶען צוּא מוֹכֵאָה בִּיִּיא נֶאכֵט הִיִּינֵט אֲפִשִׁימָא שִׁיין דָּא אִו
עַר מִיִּם אֲוִעֲקֶע מְעוֹלוֹת וְנָאֵם דָּאס בְּרִינֶינֵט דָּעס מְעַנְטִשִׁין צוּא אֲלֵע הֶרְהוּרִים אֲוֹן צוּא
הַסְתַּכְלוֹת וְגַם צוּא מוֹכֵאָה בִּיִּיא נֶאכֵט אֲוֹן אִיִּיבֶעֶר אֲלֵע אִין קִצִּיִּין עַר זֶאֲלֵע עוֹבֵר זִיין דוֹרֶף
דָּס מֵאֲנִצִּין אוֹיִף דָּעס פֿסִיק וְלֹא תִקְרְבוּ לַגְלוֹת עֲרֻה אִין וְיִיא דִּיא פּוֹסְקִים זֶאנֵט אִין דִּיא
כְּתוּבוֹת וִינֶען אֲנֵע בְּהִקְהָה אִו וְיִיא וִינֶען נְדוֹת וִינֶען וְיִיא דָּאָף אִין כֵּזֶר פֿון עֲרִיֹוֹת הִיִּינֵט
מִמִּילֵּא וְיִיא עַר אִין אִיר מִחֲבָק דִּיהִינוּ עַר נֶעֱבֵט אִיר אֲרוּם) בִּיִּיא דָּעס מֵאֲנִצִּין אִין עַר
עוֹבֵר אוֹיִף דָּעס כֹּא הִיִּינֵט וְנָט וְנָאֵם פֿאַר אִין הֶאֱרִבֶּע עֲבִירָה דָּאס אִין דָּעֵר דִּין אִין
פֿון דָּעֵר תוֹרָה אִין מֶהֱע זֶאל אִיִּינֶעֶר גִּיטִין עַר זֶאל מְחַבֵּק וּמְצַשֵּׁק זִיין אִיִּין נְדָה בֶאֱרָף
עַר וִיף פֿעֲסֶעֶר לֶאֱוִין הֶאֱרִבֶּנֶען אִין דָּאס נִיט מֵאֲוֹן אִין דָּעֵר נֶעֱבֵט מִיִּם אִיִּין
אִיִּינֶעֶס רָצוֹן אֲוֹן מִיִּם אֲוֹן אִיִּין עֲבִירָה אִין אֲפִילוֹ יִיא אִין אֵן גִּיבְרִיִּים צוּא זִיין וִינֶע
אֲוִיִּיב דִּיהִינוּ דָּאס אִין נָאָה תִנְאִים אִין אִיִּיף אֲסִיר אִין דִּיא אֲלֵע זֶאכִיִּין אֲוֹן עַם אִין קִיין
שׁוֹם הִיתֵר נִיטֵא מִחֲמַת דָּעס גַּם דוֹרֶף אֲנִילְקֶע הֶתְקַרְבוֹת מֶען עַר חֲלִינָה קִימֶען צוּא
אִיִּין עוֹן וְנָאֵם דָּעֵר פֿאַר קוֹדֵשׁ כְּכַת דָּאס הִיִּיבֵט אֲוֹן גִּיִּישִׁינֶעֶע יֶאֱרִין רֵל אִין כִּפֵּר

גדר עולם

שבתנו בפ"ח בשם הרמב"ם ועין פל"ל הוא מאד. והוא מאבזריהו דעריות שצריך לזכור ואם לעבור ע"ז אפילו אם דעו כיפין אותו ע"ז ואזי ואבזי יהיה להעשים כן בשאט נפש. ואפילו אם הוא עתידה להיות אשתו כגון שהיא אחר כרובת התנאים ג"כ אסור בכל הדברים הנ"ל ואין שום היתר בזה מהמת שנתקשר עמה בתנאים. גם יכול לבוא מענין הרע הזה של התקרבות אהרדי לבמה איסורים גדולים של עון כרת ר"ל וכבר אחול בניור סחור סחור לברטא לא הקרב. ואותה בס"ח סימן קס"ח וז"ל אל תערב בנים ובנות פניחטאו וכדכתיב או תשמה בתולה במחול והיינו לבריה אבל בחורים וזקנים יחדו וכן בסוף תהלים בחורים וגם בתולות ולא אמר בחורים עם בתולות כמו שאמר זקנים עם נערים. מעשה באדם שהיה רוכב יחורו כלילה והלבנה זורחת כאותו לילה והיה רוכב במדבר והיה רואה היל גדול ועגלות גדולות ועל העגלות יושבים בני אדם והמושבים העגלות בני אדם והמה מה היו עושים כשנתקרב אצלם הכיר מקצתם שכבר סתו אמר להם מה זה שאתם מושבים כל הלילה העגלות ומקצתם על העגלות א"ל בשביל עונתנו כשהיינו חיים באונו עולם היינו מושחקים עם נשים ובתולות ועתה אנו מושבים העגלה עד שכן אנו עיפים ויגעים שלא נוכל לנהוג יותר ואז יורדים אותם שער העגלה ואנו עולים ונחים ונוהגים אותנו עד שיגעים ועיפים ואח"כ הם עולים ונחים וזהו שנאמר הנני מעיק תחתיהם כאשר תעיק העגלה וכתוב הוא מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה הטאה [היינו שמכל עין נברא משחית והוא נעשה כבר מאד כעגלה טעונה שצריך למשכו בעבותות גדולות ובע"כ צריך האדם למשכו מפני אימתו והענין הזה הוא הכל מדה במדה כמו שהיה פה מרקד כ"א לפני חבירו עד שהיה מתיגע ושובת וחוזר השני ומרקד לפניו עד שהוא מתיגע וחוזר חלילה וכן נעשה אח"כ העונש] והישרים מבים את המוליכים [קורא ישרים לשלוחי הרץ שהולכים עמהם בצוותא חרא וספני הרמו שמביא ע"ז מהכתוב שנאמר

הסידים שמיים עם קארין ואה גים מיסין בנים גים בנות אין אייגעס ווארום זיי קענען דורך דם קומן צו עב"ז אונ דר צו איז ראיות פון פסוקים גם בריינגט ער אכעשה נדא אפאל האט אפגעטש גיריטין אין דער סךדף איינער אציין בייא נאכט אונ דיא רבנה דאס גענץקאלט גישיינט דאס ער דער געהן אנדורשע תל גייען אונ גרוסע וועגן אין אויף דיא וועגן ויצין קענטשין אין דיא וואס יקלעפין דיא וועגן זיינען אויף קענטשין דאס ער וואך גייער גיוואונדערט וואס איז דאס איז ער צוא גינאנגען געטער דט ער דער קענט אז דאס איז קענטשין וואס זייא וויינען שוין לאנג גיטארגבין דאס ער זייא גיפערנט וואס איז דיא מעשה וואס איר שלעפט אנאנצע נאכט דיא וועגן אונ אנדערע ויצין אויף דיא וועגן האבין זייא גינענפערט דאס איז איבער אינזערע עבירות בשעת מיר האבין גילעפט האבין מיר גימאנג עם נשים. ובתולות דער פאר שלעפין מיר איצטער דיא וועגן בוי מיר ווערין זייער אפ גיבאטעט אז מיר קענען שוין פעהר גיט דירין פון ארט גייען אראפ דיא קענטשין וואס אויף דיא וועגן אין מיר גייען ארויף אויפן וואגן אין מיר רוקן אפסייל אפ בוי וואנען זייא ווערין פאר פאטערט גייען זייא אין דאס איז אלץ כדה בקדה דאס הייסט אפאס אנטקעגן אפאס וויא עם פירט וואך בייא איין פאגין איינער גיט אנטקעגן דעם אנדערין בוי וואנענט ער ווערט פאר פאטערט שטעלט ער וואך אויף איין ארט אונ יענער טאנעט אנטקעגן איהם אז זייא פירט וואך דארטין מיט איהם ער וויד געבויק גיט שלעפין דעם וואגן נאר דיא פייערדיקע שלוחים שלאגן זייער אז ער וואל פירין דעם וואגן אז זייא איינער טרייבט אפערד ער וואל פירין דעם שווערין וואגן ווארום דער פאלד זייא באלד ער איז נאך גינאנגען נאך דיא

גדר עולם

שם ישרים] כמנהיג את הבהמה והענגלה שנאמר נמשל כבהמות נדמו וכתיב בתריה וירדו בם ישרים לבקר [ר"ל ש"מ שהישרים רודים בהמונים כמנהיג את הבהמה] ומי שעושה מעשה בהמה בחייו יש לו לעבוד באורו עולם כבהמה עב"ל הספר חסידים וע"כ צריך האדם ליותר בזה מאד מאד :

תאזנת הנגף איז ער גיגליכן וויא ריא בהמה וואס איבער ריא ביסיל גראו וואס זיא דער
ועט אין רויי קען זיא איבער קערין דעם גאנצין וואגין אין רויי אריין אין זיך אייך
קאלעצען אונ וויא עס שטייט אין פסוק נמשל כבהמות נדמו. ע"כ דער וואס איז
אמענעש בארף פון אזוי איין דרך זייער איינמלויפן וועט ער דער פאר זוכה זיין צו עוה"ב
אין ער וועט גיצול ווערין פון גיהנם.
